

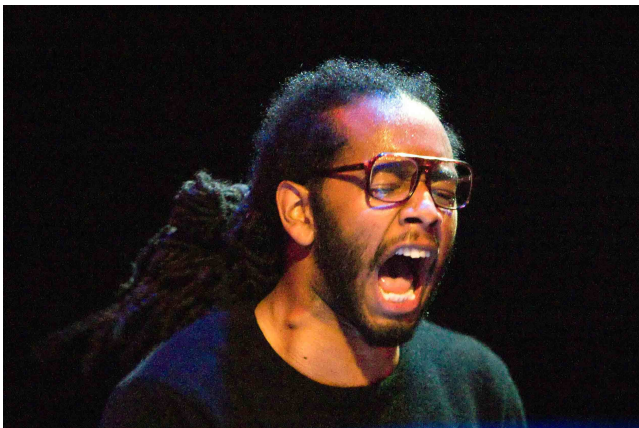
ia77

JazzFlits

3 november 2008,
6de jaargang, nummer 106

CONCERTVERSLAG

TROMPETTIST CHRISTIAN SCOTT FANATIEK EN KRACHTIG IN BIMHUIS

Op 16 oktober speelde trompettist Christian Scott in het Bimhuis. Deze nieuwste loot aan de New Orleans trompettraditie liet horen hoe fanatiek en krachtig de muziek uit deze stad kan zijn. De nog maar 22-jarige trompettist had zich omringd met een ijzersterke groep. De spectaculair spelende drummer Jamire Williams (foto) was daarbij zeker zo'n grote sensatie als de leider zelf.
(Foto en tekst: Tom Beetz)

NIEUWSSELECTIE

TENORSAXOFONIST MARC MOMMAAS VOOR CONCERTEN IN NEDERLAND

Als onderdeel van zijn Europese tournee komt de in Amerika woonachtige Nederlandse tenorsaxofonist/componist Marc Mommaas (1969) deze maand voor een aantal concerten naar Nederland. Hij treedt op in Edam, Amsterdam en Soest. Mommaas verdient al bijna tien jaar in New York City en omstreken de kost met jazz spelen en is sporadisch in ons land te beluisteren. Hij staat onder contract bij het New Yorkse Sunnyside Records.

[...meer over deze concertreeks op pagina 18](#)

Heeft u jazznieuws? Zo'n 2.750 **JAZZFLITS**-abonnees in Nederland en België lezen het graag! Ons mailadres: redactie@jazzflits.nl.

IN DIT NUMMER

Nieuws	pg 1
Boekbespreking	pg 6
- Swing is the thing; Henk Kleinhout (Jan J. Mulder)	
Platenrecensies	pg 7
- Talking Cows, Bennink/Borstlap/Glerum, Bodurov Trio, Leatitia van Krieken Big Bang, Boelo Klat, Dutch Jazz Orchestra e.a.	
Concertverslagen	pg 12
- Jazz Brugge 2008, Dutch Jazz Orchestra, James Carter, Robin McKelle, Stan Tracey, Brad Mehldau e.a.	
En verder	
- Straightahead(?) (Jaap Lüdeke)	pg 5
- Jazz op postzegels (Lex Lammen)	pg 18
- Moet de jazz op poppodia? (Hans van Eeden)	pg 19
- Concerttips en festivals	pg 17, 19, 20

JAZZFLITS nr. 107 staat 17 november op www.jazzflits.nl

JORIS ROELOFS NIET IN FINALE VAN THEL. MONK INT'L JAZZ COMPETITION

Saxofonist Joris Roelofs heeft zich zaterdag 25 oktober in Los Angeles niet weten te plaatsen voor de finale van de Thelonious Monk International Jazz Competition. Hij was daar een van de twaalf deelnemers aan de halve finale. De Amerikaanse saxofonisten Jon Irabagon, Tim Green en Quamon Fowler gingen wel door. Irabagon werd zondag 26 oktober tot winnaar uitgeroepen. De jaarlijkse wedstrijd is een prestigieuze competitie voor aanstormend talent.

[...vervolg op pagina 17](#)

TOOTS THIELEMANS IN NEW YORK ALS NEA JAZZ MASTER 2009 GEHULDIGD

Uit handen van Dr. Billy Taylor (rechts) ontving Toots Thielemans 17 oktober in Jazz at Lincoln Center (JALC) te New York de onderscheiding verbonden aan zijn uitverkiezing tot NEA Jazz Master 2009. Deze hoogste Amerikaanse onderscheiding voor een nog levende jazzmusicus viel ook ten deel aan drummer Jimmy Cobb, saxofonist Lee Konitz, trompettist 'Snooky' Young, gitarist George Benson en, hoewel geen musicus, opnametechnicus Rudy Van Gelder.
(Foto: Jos L. Knaepen/Jazzphotography bvba)

NIEUWSflitsen

Terence Blanchard maakt muziek nieuwe Spike Lee

Trompettist Terence Blanchard heeft de muziek gemaakt voor 'Miracle at St. Anna', de nieuwe film van regisseur Spike Lee. De muziek werd in Los Angeles opgenomen met een orkest van negentig mensen en de band van Blanchard. In totaal werd ruim twee uur muziek opgenomen. Blanchard maakte al elf keer eerder filmmuziek voor Lee. Zijn composities zijn onder meer te horen in 'Mo Better Blues', 'Malcolm X' en 'Inside Man'.

Henk Kleinhout schrijft jazzgeschiedenis Hengelo

In de bibliotheek van Hengelo is 10 oktober het nieuwste boek van Henk Kleinhout gepresenteerd. Het heet 'Swing is the Thing; Hengelo en de jazz 1920 - 1960'. Kleinhout sprak voor het boek met tal van plaatselijke musici en staat onder meer stil bij Hengelose formaties en podia. Henk Kleinhout was twee decennia jazzmedewerker van de Twentsche Courant. Hij speelde trombone bij de The Hot Dogs en de Rivertown Jazzband. Vorig jaar verscheen van zijn hand het boek 'Jazz als probleem'. 'Swing is the Thing' is verschenen bij uitgeverij 'Smit van 1876' uit Baarlo.

Stevie Wonder brengt ode aan Miles Davis

Zanger Stevie Wonder bracht tijdens zijn recente Europese tournee een hommage aan trompettist Miles Davis. Hij begon zijn concert in Parijs op de mondharmonica met een versie van 'All Blues'. Het stuk komt van de plaat 'Kind of Blue'.

Finale Compositiewedstrijd BJO op Gent Jazz Festival

De finale van de International Composition Contest van het Brussels Jazz Orchestra vindt voortaan plaats op de openingsdag van het Gent Jazz Festival. De eerstkomende finale is 9 juli volgend jaar. De Composition Contest is een tweejaarlijkse wedstrijd voor bigband-thema's.

Harmen Fraanje geeft concert met klassiek pianist

Pianist Harmen Fraanje gaat in januari 2009 optreden met zijn klassieke collega Igor Roma. Dat is hard studeren, zo meldt hij in zijn eigen nieuwsbrief van september. Het concert is op 10 januari in het Beauforthuis in Austerlitz. De twee geven later dit jaar een voorproefje in het VPRO-programma Vrije Geluiden, dat op de zondagochtend op Nederland 1 wordt uitgezonden.

NIEUWS

PRIJZEN

BORSTLAP, HERMAN EN THE PHONEBONE QUINTET GENOMINEERD VOOR EDISON

Pianist Michiel Borstlap, saxofonist Benjamin Herman en The Phonebone Quintet (met onder anderen saxofonist Allard Buwalda) zijn in de categorie 'Jazz Nationaal' genomineerd voor een Edison, de belangrijkste prijs van de Nederlandse platenindustrie. De winnaars worden medio november bekendgemaakt.

James Carter, Herbie Hancock en het Brad Mehldau Trio maken kans in de categorie 'Jazz Internationaal'. En Room Eleven, Sensuàl en Rik Mol dingen mee naar de publieksprijs. De volledige lijst van genomineerden in de sector jazz ziet er als volgt uit:

Jazz Nationaal:

Michiel Borstlap - 'Eldorado'
Benjamin Herman - 'Campert'
The Phonebone Quintet - 'Return Of The Elephant'

Jazz Internationaal:

James Carter - 'Present Tense'
Herbie Hancock - 'The Joni Letters'
Brad Mehldau Trio - 'Brad Mehldau Trio Live'

Jazz Vocaal:

Deborah Brown - 'For The Love Of Ivie'
Trijntje Oosterhuis - 'Who'll Speak For Love'
Raul Midón - 'A World Within A World'

Bijzondere Uitgave Jazz/World:

Various Artists - 'Dutch Rare Folk'
Charles Mingus Sextet with Dolphy - 'Cornell 1964'
Ben Webster - 'DigBen'

De beeldjes worden 28 november in Eindhoven uitgereikt. De Edison is de oudste muziekprijs in Nederland en wordt al sinds 1960 in de sectoren pop, jazz en klassiek uitgereikt. De prijs bestaat uit een bronzen beeldje van beeldhouwer Pieter d'Hont.

(<http://www.edisonjazz.nl>)

PODIA

AMERIKAANSE VERSIE BIK BENT BRAAM TREEDT OP IN CHICAGO

In het kader van het Umbrella Music Festival treden pianist Michiel Braam, bassist Wilbert de Joode en slagwerker Michael Vatcher op 7 november op met een speciale Bik Bent Braam in Chicago. De 'Chicago Version' van de Bik Bent Braam bestaat uit tien Amerikaanse blazers, onder wie de trombonist Jeb Bishop en de saxofonist Dave Rempis.

De band speelt repertoire van 'Extremen', het laatste Bik Bent Braam-programma. Daarin dienen korte composities van Michiel Braam als bouwstenen van een concert dat al improviserend zijn vorm krijgt. De volgorde van de stukken, de sfeer, het tempo en de combinaties van instrumenten worden tijdens het concert door alle musici samen bepaald. De gelijknamige cd is deze zomer verschenen.

NIEUWSflitsen

Jazzmusici halen 60.000 dollar voor Obama op

Het speciale 'Jazz for Obama'-concert, dat 1 oktober in New York plaatsvond, heeft 60.000 dollar opgeleverd. Aan het concert deden onder anderen Joe Lovano, Brad Mehldau, Dee Dee Bridgewater, Stefon Harris, Roy Hargrove en Hank Jones mee. De opbrengst komt ten goede aan de campagne van de Democratische presidentskandidaat.

Forest Whitaker gaat film over Armstrong maken

Acteur Forest Whitaker gaat een film over het leven van trompettist Louis Armstrong maken. Hij doet de regie en zal de hoofdrol spelen. De film, 'What a wonderful world' gedoopt, is geautoriseerd door de erven Armstrong. De opnamen beginnen volgend jaar zomer in Louisiana.

Belgische label Igloo Jazz bestaat dertig jaar

Het Belgische label Igloo Jazz bestaat dertig jaar. Dat is reden voor een actie: dertig cd's uit de catalogus zijn tegen een speciale prijs van 10 euro te koop. Er is keuze uit werk van onder anderen Philip Catherine, Nathalie Lories, Eric Legnini, Michel Herr, Nicolas Thys, Diederik Wissels, Pascal Schumacher, Ivan Paduart en Fabrice Alleman. (<http://www.sowarex.be>)

Geen extra gemeentesubsidie voor Jazz in Duketown

Het festival Jazz in Duketown krijgt geen 25.000 euro extra subsidie van de gemeente Den Bosch. Dat berichtte Omroep Brabant op 10 oktober. Volgens de organisatie is het extra geld nodig om de kwaliteit te handhaven. De gemeente gaat nog wel praten met het festivalbestuur, maar voornamelijk krijgt het festival volgend jaar evenveel subsidie als dit jaar.

Soesja Citroen op de hoesfoto van haar verzamel-cd. (Foto: Management Soesja Citroen)

Beste composities Soesja Citroen op verzamel-cd

Zangeres Soesja Citroen heeft haar vijftien beste eigen composities op een verzamel-cd bijeengebracht. 'Collected Songs' bevat tracks van de albums 'Song for Ma', 'Don't Cry Baby' en 'Soesja sings Citroen'. Ze werden tussen 1998 en 2005 in Studio 44 in Monstere opgenomen. Op het album staan onder meer de titels 'Love in Vain', 'Lonely Street', 'My Town and Me' en 'Song for Ma'.

OVERIG

BRUSSELS JAZZ ORCHESTRA VIERT DERDE LUSTRUM MET TOURNEE, CD EN SIERAAD

Het Brussels Jazz Orchestra (BJO) viert deze maand zijn vijftiende verjaardag met een korte tournee. Tijdens die tournee is accordeonist Richard Galliano gastsolist en wordt de cd gepresenteerd die het orkest met hem maakte. Ook wordt een speciale serie sieraden, de BJOux-collectie, onthuld.

De concerten zijn op 19, 20 en 21 november in respectievelijk Gent, Antwerpen en Brussel. De cd 'Ten Years Ago' bevat de mooiste composities van Galliano, gekozen door hemzelf en Frank Vaganée, de artistiek leider van het BJO. De arrangementen werden door Bert Joris en Richard Galliano gemaakt.

De speciale serie sieraden is gemaakt door goudsmit Peter Vermandere. Hij liet zich inspireren door het orkest en was met name onder de indruk van het 'overweldigende geluid'. Vermandere: "(Dat bracht) me tot de 'Massive Sound' broche-reeks. Een poging tot visualisatie van dat typerende massieve, rijke geluid." Vermandere deed ook een oproep om hem afgedankte instrumenten te sturen. Dat resulteerde in de 'Recycled Sax- BJO 15th anniversary tribute-cufflinks'-editie (genummerd en gelimiteerd op 48 exemplaren).

ENKHUIZEN KRIJGT 'JAZZWALK OF FAME'

Enkhuizen krijgt een 'Jazzwalk of Fame'. De eerste twintig plaquettes werden 11 oktober onthuld door wethouder K. Kok. Het is de bedoeling daar jaarlijks één of twee tegels aan toe te voegen.

De 'Jazzwalk of Fame' is een initiatief van de Sgt Pepper's Jazz-Club. De 'walk' moet onderstrepen dat Enkhuizen - met zijn jaarlijkse jazzfestival, jazzclub en dertien jazzbands - een heus mekka voor de liefhebbers van oude stijl-jazz is. Bestuurslid Gerrit Piso is enthousiast over de locatie, een pleintje bij het Venedië: "Een mooiere plek konden we ons niet wensen", zegt hij in de Enkhuizer Courant van 2 oktober. De 'Jazzwalk of Fame' bestaat uit Belgisch hardsteen met gezandstraalde graveringen en eert de groten van de jazz. Het ontwerp is van de grafisch ontwerpers Shy en Rosa Minkowsky uit Enkhuizen. De totale oppervlakte is voorlopig veertien vierkante meter.

OVERIG VERVOLG

GEMEENTE VULT OUDE RIJKSSUBSIDIE JAZZ INT'L ROTTERDAM EENMALIG AAN

Jazz International Rotterdam krijgt in 2009 van de gemeente Rotterdam het bedrag dat deze organisatie niet meer aan rijkssubsidie zal ontvangen (bijna 80.000 euro). Dat staat in het Cultuurplan 2009 – 2012, het overzicht van gemeentelijke culturele instellingen die structureel subsidie krijgen. Ook het evenement North Sea Round Town is daarin opgenomen. Het Rotterdam Jazz Orchestra is buiten de boot gevallen, maar krijgt wel een eenmalige subsidie om verder te professionaliseren.

Inclusief de aanvulling van 80.000 euro krijgt Jazz International in 2009 een gemeentelijke subsidie van 260.000 euro. Het is nog onzeker of de organisatie de aanvulling ook in 2010 en latere jaren zal ontvangen. Dat willen B&W eind volgend jaar bekijken aan de hand van de ontwikkelingen rondom Lantaren/Venster en 'de rol die de jazzmuziek-functie in dat traject speelt'. Lantaren/Venster programmeert nu onder meer jazz, maar de rijkssubsidie voor het podium is vanaf 2009 ingetrokken. Wel krijgt het van de gemeente in ieder geval 1,65 miljoen euro per jaar aan subsidie.

Het evenement North Sea Round Town, dat het jaarlijkse North Sea Jazz Festival omlijst, is in het plan voor een jaarlijkse subsidie van 73.000 euro opgenomen. In afwijking van het advies van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur, een externe commissie die de subsidieaanvragen voor het College op hun merites bekeek, is het Rotterdam Jazz Orchestra (RJO) niet in het Cultuurplan opgenomen. De gemeente vindt de bedrijfsvoering van het orkest niet goed. In plaats daarvan krijgt het RJO een eenmalig bedrag van 51.000 euro om deze te verbeteren en daarmee een goede basis voor de toekomst te leggen. Medio november wordt het budget voor het Cultuurplan 2009 - 2012 vastgesteld door de gemeenteraad.

POPODIUM WATT PRESENTEERT REEKS 'JAZZ & POETRY' OP ZONDAGMIDDAG

Gedichten omlijst met jazz. Dat is de formule van 'Jazz & Poetry', een reeks performances op zondagmiddag in de Rotterdamse poptempel WATT. Als er voldoende geldschietters zijn, loopt de reeks tot december.

"In de jazzwereld draait alles om improvisatie en sfeer. De artiesten zullen om drie uur 's middags bij elkaar komen en zien ter plekke wat er uit hun samenwerking vloeit", vertelt organisator Dineke Baart in de Rotterdamse AD van 4 oktober. Zij zette het evenement op poten met saxofonist Barend Petersen en adviseur letteren Peter Bulthuis. In oktober stonden al de dichters Simon Vinkenooog (met het Ferdinand Povel/Niels Tausk Kwintet) en Jules Deelder (met het Gijs Hendriks Kwartet) op het podium. Baart hoopt dat 'Jazz & Poetry' inspirerende middagen zal bieden.

Maandelijks wordt onze website zo'n 4.000 keer bezocht. Onze bezoekers lezen graag uw nieuws. Ons adres: redactie@jazzflits.nl.

OVERleden

Marc Moulin, 26 september 2008 (66)

De Belgische pianist Marc Moulin vormde eind jaren zestig met zijn vriend en jazzgitarist Philip Catherine een jazz/funk/rockgroep. Later richtte hij het jazzrockcollectief Placebo op, dat internationale faam genoot. De laatste jaren verschenen van Marc Moulin bij Blue Note een aantal albums met een eigen mengsel van jazz, electro en soul. Van 'Top Secret' (2002) werden wereldwijd ruim honderd-duizend exemplaren verkocht. Zijn laatste album was 'I am You' (2007). Marc Moulin had kanker.

Sanny Day, 27 september 2008 (87)

Zangeres Sanny Day wordt wel de oermoeder van de Nederlandse jazz-zangeressen genoemd. Ze was de eerste zangeres van de Millers, het orkest onder leiding van Ab de Molenaar. Met hem maakte ze tal van platen. Na haar vertrek bij de Millers zong ze enige tijd bij het Atlantic Quartet. Enkele jaren geleden maakte Sanny Day nog haar opwachting op het North Sea Jazz Festival met de Chris Monen Jazz- en Blues Band. Sanny Day is 2 oktober gecremeerd in Amsterdam.

William Claxton, 11 oktober 2008 (80)

Met zijn werk gaf fotograaf William Claxton de jazz gezicht en uitstraling. Als startend fotograaf maakte hij begin jaren vijftig fotoreportages van trompettist Chet Baker en baritonsaxofonist Gerry Mulligan. Baker voorzag hij daarop van een 'cool' en hip imago. Ook is Claxton bekend door foto's op talrijke platenhoezen. Niet altijd werden die overigens enthousiast ontvangen. Claxtons foto van saxofonist Sonny Rollins in cowboypak op de hoes van zijn plaat 'Way Out West' lokte indertijd veel hoongelach uit.

Neal Hefti, 11 oktober 2008 (85)

Arrangeur/componist Neal Hefti werd in 1966 wereldwijd bekend door zijn tune van de televisieserie Batman, uitgevoerd door het orkest van Nelson Riddle. Zijn werk voor Count Basie kende menigeen toen ook al. Hij maakte onder meer de stukken 'Splanky', 'Lil' Darlin', 'Little Pony' en 'Cute' voor dat orkest. Hefti, tevens trompettist, werkte eveneens voor andere bigbands, zoals die van Woody Herman. Hij schreef verder talrijke filmscores en veel muziek voor televisieseries.

Dave McKenna, 18 oktober 2008 (78)

'And Dave McKenna at the piano...', zo stelde Woody Herman in zijn orkest de man voor die medio oktober aan longkanker en suikerziekte overleed. In de bigbands van van Herman en Charlie Ventura startte McKenna in de jaren vijftig zijn loopbaan. Toch was McKenna meer solist dan orkestlid. "I'm a saloon player, a cocktail player. The guys I like have a big melodic thing", zo vertelde hij de New York Times eens. Halverwege de jaren zestig verhuisde Dave McKenna naar de oostkust, waar hij veel optrad als solopianist. Zijn sterke linkerhand maakte een bassist overbodig. Dave McKenna begon pas echt naam te maken toen hij eind jaren zeventig platen maakte voor Concord, met onder anderen saxofonist Scott Hamilton en drummer Jake Hanna.

STRAIGHTAHEAD(?)

Door Jaap Lüdeke

TOEKOMSTMUZIEK

Twee Nederlandse jazzproducenten melden met veel enthousiasme dat er binnen afzienbare tijd cd's op hun labels zullen verschijnen.

Fred Dubiez van Daybreak heeft onlangs het trio van pianist Rob van Bavel (Vincent Koning, gitaar, en Frans van Geest, bas) opgenomen. Het wordt een ode aan de december vorig jaar overleden Canadese pianogrootheid Oscar Peterson. Speciale gast is de uiterst rappe trombonist Bert Boeren. Een tweede productie is 'Lieb Plays Weill' van saxofonist David Liebman. Medewerkers in dat geval zijn gitarist Jesse van Ruller, bassist Marius Beets en drummer Eric Ineke. Beide cd's staan in de planning voor begin 2009.

Henk Toorenvliet van Blue Jack Jazz Records is ook weer met grote ijver bezig. Hij werkt aan het uitbrengen van het Trio Rob Agerbeek (Rob Langereis, bas, en Eric Ineke, drums) en de gerenommeerde gastsolist, tenorist George Coleman. Dan komt er ook nog een cd van de trompettist Lee Katzman (ex-Kenton) in het goede gezelschap van tenorist Teddy Edwards en bassist Leroy Vinnegar. Het is een opname uit 1963, bestemd voor de serie 'Forgotten Tapes'. Voor info over de verschijningsdata, zie <http://www.bluejackjazz.com>.

JORIS TEEPE OP 3SAT

De in de VS succesvol opererende bassist Joris Teepe was onlangs op tournee in Europa. Dat gebeurde als lid van een kwintet van drummer Rashied Ali. Vorige maand was het vijftal te zien bij de WDR in het programma Jazzline. Woensdag 5 november delen ze de zendtijd (01.50 -02.50 uur) met Rigmor & Band op de eveneens Duitse tv-zender 3 SAT. Een dag eerder (WDR Jazzline) spelen The Cookers met onder anderen de blazers Billy Harper en Eddie Henderson. Het tijdstip zal waarschijnlijk liggen tussen 23.45 - 01.00 uur.

JAZZ OP TV BIJ MEZZO

De Franse tv-zender Mezzo, vol jazz en klassiek, gaat onverdroten voort met het programmeren van jazz op televisie. Wie Mezzo in het pakket heeft zitten kan de komende dagen/nachten weer volop genieten van allerlei concerten. Volgens de opgave van de zender zijn er naast de kennelijk verplichte nachttuitzendingen nu ook weer twee avondprogramma's. Dat moeten ze echt vaker doen! Dinsdag 4 november (04.00 - 05.00 uur) solo-optredens van Joe Lovano en Roscoe Mitchell. Donderdag 6 november (20.30 - 24.00 uur): Erik Truffaz (is echt een Zwitser), Wynton Marsalis (Marciac 2007), en Dizzy Gillespie (Montreal 1981). Zaterdag 8 november (24.00 - 01.00 uur): Anthony Braxton Septet en voor wie dat eerder heeft gemist, Maria Schneider (orkest anno 2008). En ten slotte vrijdag 7 november (23.35 - 01.30 uur) La Nuit d'Henri Texier. Na het succes van de Franse bassist en zijn formatie tijdens het afgelopen Jazz Brugge 2008 is ook dit programma van harte aanbevolen.

MIKE DEL FERRO EN HOLLANDS GLORIE

"Spaart u Airmiles?" Die vraag is aan pianist/componist Mike del Ferro vaak terecht gesteld. Hij kan ze wel gebruiken De pianist vliegt kennelijk met het grootste gemak door alle bestaande tijdzones om zich waar ook ter wereld te melden voor diverse optredens. Afgelopen zomer was hij in het kader van Jazz Bridges van de American Voices Association - American Music and Culture Abroad, in Togo, Senegal en Mozambique. Vorige maand toerde Del Ferro door Japan en speelde onder meer in Tokio in de vermaarde jazz- en coffeeshop, de Pit-Inn. Later deze maand is Mike del Ferro twee weken in Rusland, daarna volgt een tournee in Vietnam. Eind november treedt Del Ferro op in Jakarta tijdens het JakJazz Festival. Inmiddels heeft hij ook een nieuwe in Brazilië gemaakte cd op de markt geslingerd.

THREE WISHES VAN PANNONICA

Twintig jaar na haar dood is van Pannonica de Koenigswarter (1913-1988) 'Three Wishes - an Intimate Look at Jazz Greats' verschenen bij de uitgever Harry N. Abrams Inc. Gedurende tien jaar vroeg ze driehonderd jazzmusici naar drie wensen en tekende de antwoorden op. Bovendien maakte ze bij die gelegenheden foto's van de betrokkenen. Dat alles, vermeldt internet, is nu verzameld op 320 pagina's die in ieder geval mijn nieuwsgierigheid opwekken. (ISBN 10 - 0810972352 of 13 - 9780810972353)

'ROLLINS FOR PRESIDENT'

In DownBeat van deze maand vraagt medewerker Dan Ouelette wie van de jazzmusici eigenlijk president van de VS zou moeten worden. Het antwoord van Benny Golson luidt: Sonny Rollins. En ook Pee Wee Ellis stemt voor Rollins. Donny McCaslin vindt Joe Lovano geschikt, terwijl Geri Allen het op Dr. Billy Taylor houdt. Het is nu 44 jaar geleden dat 'Dizzy for President' op touw werd gezet. De 'theme song' van Dizzy Gillespie was 'Vote Dizzy!', ofwel 'Salt Peanuts.' Op de plaat werd het gezongen door Jon Hendricks. De plannen strandden vroegtijdig. Misschien doordat Dizzy in een interview (DownBeat november 1964) meldde Miles Davis te willen aanstellen als hoofd van de CIA.

Jaap Lüdeke is jazzjournalist en presentator/samensteller van het radioprogramma 'Lüdeke Straightahead(?)' (iedere eerste en derde zondag van de maand om 16.00 uur op Radio 6 en de klok rond op de pc via <http://www.concertzender.nl/rod.php?theme=5> (klik hier).

JAZZ OP PAPIER

Door Jan J. Mulder

HOT JAZZ IN HENGELO

'Daar zat ik nou echt op te wachten,' schamperde enige jaren terug een jazzfanaat bij de publicatie over jazz in een regio die nu niet bepaald als een jazzcentrum bekend staat. Het is een kreet die ik elke dag wel kan slaken, in de supermarkt bij het zien van pompoenpittenbrood of als mijn dochter een cursus baby-yoga wordt aangepreerd. Gaat het hier puur om handel, bij een pas verschenen boek over de jazz in Hengelo mogen we ervan uitgaan dat er culturele waarden aan ten grondslag hebben gelegen. Maar waarom Hengelo? Het boek geeft daar geen uitsluitend over. Op zijn website Jazzpress geeft Han Schulte enige achtergrondinformatie: "Van de drie Twentse industriesteden nam Hengelo altijd een andere plaats in dan Enschede en Almelo. Was de textielindustrie, zeker in de periode voor WO II, hoofdwerkgever in de twee andere steden, in Hengelo was al vanaf het begin van de 20ste eeuw een mix aanwezig van goed draaiende textiel-, metaal-, zout- en technische industrie. Enschede en Almelo bleven relatief arme steden tot rond 1975 met muzikaal een merkwaardige score: het laagste pianobezit van alle Nederlandse steden. [...] Technisch hoogwaardige Hengelose bedrijven [...] trokken al ver voor de oorlog hoger opgeleid personeel aan. [Daaronder] bevinden zich verhoudingsgewijs meer actieve jazzliefhebbers. [...] Het is dan ook niet verwonderlijk dat in de dertiger jaren de 'Afdeling Twenthe' van de 'Nederlandsche Jazz Liga' in Hengelo gehuisvest was." In dit kader past het uitvoerige verhaal van de Hotclub d'Hengelo, die ontstond uit initiatieven van hbs'ers, van wie de drijvende kracht, klarinettist André Leusink, enige ervaring had opgedaan in een harmoniekorps van de firma Stork. Had de band een trombonist nodig, dan kreeg iemand zo'n ding in handen gedrukt, en na een paar weken oefenen speelde hij dan zijn partijtje mee. Een binnengehaalde trompettist die van jazz evenveel wist 'als de kat van de burenen' herinnert zich: "Ik kreeg een lijntje uitgezet op papier. Hij zei: Als je dat kunt spelen probeer ik er wat bij te verzinnen, maar niet naar mij luisteren, want dan raak je misschien in de war. Het is de bedoeling dat je op een gegeven moment dit liedje loslaat en zelf wat probeert met behulp van de melodie." Met vallen en opstaan kwamen ze een paar maal toe aan de finale van AVRO's jazzcompetitie. Van nationaal belang was de formatie van een close harmony groep, de Vocal Touches. Steunpilaren van de uit drie mannen en twee vrouwen bestaande zanggroep waren Harry Bannink – de latere componist van vele cabaretliedjes – en Ben Hogeweg. Ze wisten door te dringen tot het bolwerk van de Nederlandse radio en verzorgden ettelijke uitzendingen samen met de Skymasters. Na optredens in Engeland viel de groep onverwachts uiteen. Hogeweg daarover: "De meisjes zeiden: ja, de Vocal Touches zijn heel leuk en aardig, maar van die uitzendingen eens per veertien dagen kunnen wij niet leven. Harry en ik zaten in de muziek waarmee we geld verdienen, maar zij hadden een kantoorbaan bij Stork ervoor opgezegd." Het is eeuwig jammer dat er van de groep, die destijds, in 1949, menig- een voor het genre deed warmlopen, geen opnamen bestaan.

De eerste hoofdstukken betreffen vooral de bezoekende orkesten en wat de pers er over schreef.

Onnodig vond ik de samenvattingen aan het eind van elk hoofdstuk; dat over de jaren veertig heeft er zelfs twee. Misschien een verplicht nummer in academische geschriften, maar de lezer van een 'gewoon' boek kan het er zonder stellen. Kleinhout sprak met velen die het allemaal hebben meegemaakt, onder wie de nu 91 jaar oude Manny Oets, oud-pianist van het Metropole Orkest, overigens geen jazzman. Een vlot leesbaar, onopgesmukt relaas, waaraan een degelijke research ten grondslag ligt.

Henk Kleinhout. Swing is the thing : Hengelo en de jazz 1920-1960. – Hengelo : Smit, 2008. – 160 pag. : ill. – ISBN 978-90-6289-626-4 ing. [foutief ISBN in het colofon]. Prijs 19,50 euro

JAZZ OP SCHRIFT III

Het speuren naar flarden jazz in allerlei boeken en tijdschriften van culturele aard heeft na tien jaar geresulteerd in deel 3 van 'Jazz op Schrift'. Het boek is thematisch van opzet; onderwerpen zijn onder meer de musici, regio, Indië, theater, dans, fotografie, films (met eigen register), schilderkunst. Bijzondere aandacht is besteed aan fictie; daarvan zowel de eerste uitgaven als de meest recente, alsook bloemlezingen (aparte lijst). Van de bijna vierhonderd benaderde tijdschriften zijn de belangrijkste bibliografische gegevens vermeld.

Als voorbeeld twee actuele fotoboeken die de deadline niet haalden:

1. *ABBA ... Zappa : Seventies rock photographs / fotogr. Gijsbert Hanekroot*

Amsterdam : Hanekroot, 2008. – [264] pag. ; 34 cm. – ISBN 978-90-8690-128-9

Pagina's van diverse afmetingen; bevat 290 grootformaat foto's van popmuzikanten, waarbij: Chet Baker (2x), Chuck Berry (2x), Ray Charles, Clifton Chenier, John Coltrane (uit 1963), Miles Davis, Fats Domino (3x), Herbie Hancock, Al Jarreau (2x), BB King (3x), Freddie King, Frank Sinatra, Muddy Waters (2x).

2. *Het jaren 40 boek / samenst. en red. Paul Brood, Charles de Mooij ... [et al.]*

Zwolle : Waanders, 2008. – 448 pag. ; 17 cm. – ISBN 978-90-400-8525-3

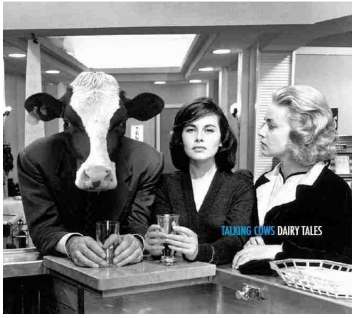
Uitgave in samenwerking met Nationaal Archief, NIOD en Noordbrabants Museum ter gelegenheid van een tentoonstelling in 's-Hertogenbosch

Bevat: Savoy Bar, Amsterdam najaar 1940, pag. 279; City Theater, Amsterdam 14 april 1946 / fotografie Koos Raucamp, pag. 298 [Lucienne Bouer = Boyer]; The Ramblers [acht man], Laren 1940, pag. 316; Johnny and Jones, 1942, pag. 337; Bonte Dinsdagavondtrein met verm. ged. Skymasters, Hilversum 23 januari 1946 / fotograaf Koos Raucamp, pag. 341; Louis Armstrong, Schiphol 12 okt. 1949 / fotograaf Joop van Bilsen, pag. 441 en 409 [beide gespiegeld]

Jan J. Mulder. Jazz op schrift : een bibliografie van Nederlandstalige jazzliteratuur, deel 3: Verborgene klanken. – Almere : Names & Numbers, 2008. – 460 pag. : ill. – ISBN 978-90-77260-12-8 ing. Prijs 49,50 euro (tot 1-1-2009: 40 euro) Verkrijgbaar via e-mail: gehojazz@planet.nl.

Maandelijks wordt onze website zo'n 4.000 keer bezocht. Onze bezoekers lezen graag uw nieuws. Ons adres: redactie@jazzflits.nl.

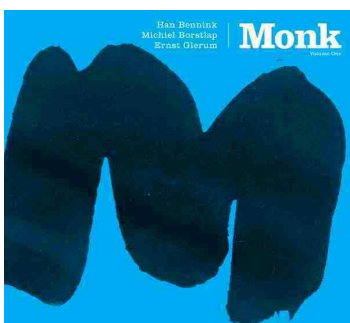
CD-RECENSIES

TALKING COWS Dairy Tales Morvin Records

Het kwartet Talking Cows heeft zich in korte tijd ontwikkeld tot een van de leukste bandjes uit het Nederlandse podiumcircuit. Met zijn tweede cd, 'Dairy Tales', levert het weer een krachtige statement af. Het collectief functioneert nóg beter dan op het debuut en de beide leiders (pianist Robert Jan Vermeulen en tenorsaxofonist Frans Vermeerssen) zijn prima componisten die weer een paar juweeltjes hebben afgeleverd. Het aanstekelijke 'The Virus' van Vermeulen, bijvoorbeeld, is een fraai staaltje Thelonious Nichols, vol onverwachte wendingen en subtiele muzikale humor. Datzelfde geldt voor Vermeerssens 'Hellaluaiah!' (let op de woordspelige titel), een onvervalste gospelkraker waarin de componist alles lekker vet aanzet. Ook in de subtiele ballad 'Answered Prayers' haalt Vermeerssen alles uit zijn rijpe saxofoongeluid, dat prachtig combineert met de gestreken bas van Dion Nijland. De enige niet-eigen compositie, Misha Mengelbergs 'Rollo II' past perfect in het programma, en bewijst nogmaals hoe belangrijk zijn composities zijn voor de Nederlandse jazz. En als we dan met de souljazz-feel van 'Meantown' het eind van het album hebben bereikt, krijg je meteen weer zin om 'Dairy Tales' nog eens op te zetten. En nog eens, en nog eens...

(Herman te Loo)

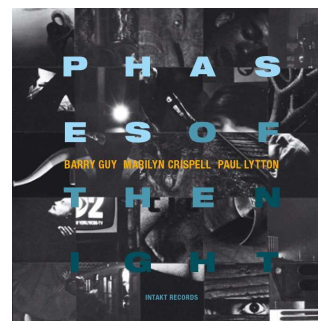

BENNINK, BORSTLAP, GLERUM (BBG) Monk Volume 1 Gramercy Park Music

Na een concert van Bennink, Borstlap, Glerum (BBG) in Antwerpen stelde de voormalige captain of industry Cor Boonstra het trio voor om eens een cd te maken met Thelonious Monk composities. Zo gezegd, zo gedaan. In april werden in vier dagen tijd 33 composities vastgelegd. Ze worden in drie cd's op de markt gebracht. Op de eerste, 'Monk' getiteld, is een schitterend samenwerkend trio te horen, dat geheel in dienst van de pianist staat. De muziek

loopt als een trein. De stukken worden net even anders gespeeld als je bij Monk-stukken gewend bent. Niet zo stotend, maar vloeiender. Dat betekent niet dat ze sneller worden gespeeld. Integendeel, eerder langzamer. Neem 'Mysterioso'. Het thema wordt rekkend en trekkend gespeeld. Vervolgens soleert de pianist eerst in zessen, daarbij alle tijd nemend voor onderzoek, om op een gegeven moment strak spelend terug te keren in vieren. Het geheel eindigt met een weifelend gespeeld thema. Resultaat: een zeer toegankelijke en overzichtelijke uitvoering. In de introductie van 'Epistrophy' zit het thema al verwerkt in de klanken van de snaren van bas en vleugel. Uit de toetsen komen dan de triolen en het thema te voorschijn. Ondanks de eigenzinnige aanpak blijft de sfeer van de compositie intact. Han Bennink speelt op 'Monk' slechts een 'snaredrummetje'. Dat beperkt zijn mogelijkheden drastisch, maar echt missen doe je de variatie van geluiden niet. Hij is bedreven genoeg om zijn kanttekeningen te maken, al lijkt het er tijdens de introductie van het al gemelde 'Mysterioso' op dat hij de spanningsboog niet echt kan opbouwen. Alles overziend is 'Monk' een heel frisse en toegankelijke cd geworden. Ik ben benieuwd wanneer het volgende deel uitkomt.

(Hessel Fluitman)

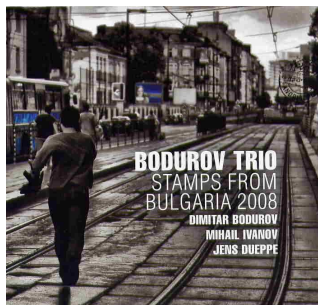

BARRY GUY/MARILYN CRISPELL/PAUL LYTTON Phases of the Night Intakt

Dit album 'Phases of the Night' is een muzikale herschepping van een viertal surrealistische schilderijen, van respectievelijk Max Ernst, Dorothea Tanning, Wilfredo Lam en Yves Tanguy. Het uitgangspunt voor de componist/aanstichter van deze muziek, bassist Barry Guy, is de droomlogica van het surrealisme. Tegenstrijdige elementen worden naast elkaar geplaatst, compositie afgewisseld met improvisatie, en dit alles levert vervreemdende situaties op. Zo opent het titlestuk met het superieure strijkwerk van Guy zelf, terwijl Crispell en Lytton op piano en drums pointillistische commentaren leveren. Dan zet Crispell een welhaast klassieke passage die uitmondt in een bijna-citaat van Dave Brubecks 'Blue Rondo à la Turk'. Het is maar één voorbeeld van de verrassingen die de luisteraar op 'Phases of the Night' te wachten staan, van de meditatieve opening van 'The Invisible Being Embraced' tot de heftige piano-clusters waarmee 'With My Shadow' afsluit. En van de ontroerende lyriek van Guy's gestreken melodieën tot het geselen van de bas in de heftigere passages, het vederlichte toucher van Crispell tot haar denderende Cecil Taylor-achtige piano-cascades, het ritselende slagwerk van Lytton dat ook kan aanzwellen tot meedogenloos beukwerk. Het is er allemaal, goed gedoseerd en perfect uitgevoerd.

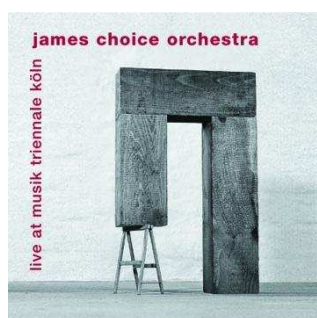
(Herman te Loo)

CD-RECENSIES VERVOLG

BODUROV TRIO Stamps from Bulgaria 2008 Challenge

Het blijft bijzonder dat er voor Balkanmuziek geen specifiek instrument vereist is. De 88 toetsen van de piano voldoen prima. De Bulgaarse pianist Dimitar Bodurov (1979) laat op zijn laatste album 'Stamps from Bulgaria 2008' zijn roots versmelten met westerse jazz. Hij won al diverse prijzen, waaronder de Rotterdamse Erasmus Jazz Competition en het YPF Pianoconcours Jazz. De Bulgaar gebruikt de folklore uit zijn geboorteland als basis voor zijn composities. Hij wil bewust naast pianist ook componist zijn. Het Bodurov Trio bestaat verder uit Mihail Ivanov op bas en Jens Dueppe op drums. Op twee stukken gebruikt de pianist – ook tijdens zijn concerten - opnames. Eén keer een schoolkoor, later een zangeres. Het trio improviseert rond de zang en balanceert steeds weer tussen oost en west. Ivanov strijkt de melodie op zijn bas in het melancholische 'Ot men ti izin, younache'. Bodurov voert de luisteraar langs verschillende emoties. Soms doet hij dat heel theatraal, soms lyrisch. 'Graovsko' is zo'n typische Bulgaarse dans. Het begint vrolijk als bij een bruiloft; halverwege pinkt de moeder van de bruid een traantje weg, maar door haar tranen moet ze even later toch weer lachen. Bodurov is een musicus die zijn afkomst gelukkig niet verloochent, maar de tolerante eigenschappen van jazz benut om nieuwe wegen in te slaan. (Peter J. Korten)

JAMES CHOICE ORCHESTRA Live at the Musik Triennale Köln Leo Records

Kijk niet verbaasd als u de muzikant James Choice niet kent. Hij bestaat niet, evenmin als bijvoorbeeld Henry Cow. Het orkest dat deze naam draagt, herbergt het puikje van de Keulse geïmproviseerde en nieuwe muziek-scene. De vier leiders (rietblazers Matthias Schubert, Frank Gratkowski en Norbert Stein, en tubaïst Carl Ludwig Hübsch) schreven voor 'Live at the Musik Triennale Köln' elk een stuk dat in principe veertien minuten moest duren. Dat is

niet helemaal gelukt (het langste klokt in op bijna 22 minuten), maar het project is wel degelijk geslaagd. De andere opdracht was namelijk om iets te doen met de muziek van de Italiaanse componist Luciano Berio (1925-2003). De grootmeester werd vooral bekend om zijn 'Sequenza's', stukken voor solo-instrumenten waarin hij de klankmogelijkheden van dat instrument verkende en uitbuitte. Saxofonist Matthias Schubert nam in zijn 'Autoprotrait' een eigen improvisatie als uitgangspunt. Hij noteerde hem, en arrangeerde hem voor het 23-koppige orkest dat tot z'n beschikking stond. Het resultaat is grillig, en doet af en toe aan het gecomponeerde werk van Anthony Braxton denken. Ook de composities van Gratkowski en Hübsch roepen associaties op met twintigste eeuwse gecomponeerde muziek, en kennen een hoge abstractiegraad. Alleen het stuk van Norbert Stein heeft een bepaalde speelsheid, hetgeen gezien de muziek van zijn vele Pata-ensembles niet zo vreemd is. De gehele cd is daarmee af en toe wat taai kost, maar wie niet bij een eerste beluistering blijft hangen, kan veel moois ontdekken in de wonderbaarlijke klankkleuren van contrabasklarinet en basfluit, de analoge synthesizers van Thomas Lehn, de blazers- en strijkersgroepen en de twee zangeressen, die zowel met teksten als klanken aan het werk worden gezet. (Herman te Loo)

HIMALAYA Namaste Carbon7 Records (<http://himalaya-namaste.be>)

Misschien is improvisatie wel de meest muzikale muziek. Onbedacht, onverwacht en voortkomend uit het moment. Oorspronkelijk, onherhaalbaar en onvoorspelbaar. Afhankelijk van tijd en plaats, geïnspireerd en ingegeven door wat er in onze geest afspeelt. En resultaat van communicatie. De Belgische formatie Himalaya tracht uit de confrontatie van muziek van verschillende culturen een eigen muzikale taal te creëren. Muziek uit India, folk, jazz en westerse middeleeuwse muziek, waarbij improvisatie het leidend motief is, vormen daarbij de belangrijkste muzikale invloeden. Vooral het gebruik van de (elektrische) sitar, de tabla en de zang in het Bengaals creëren de heel eigen en intrigerende klank van deze groep met John Litton Baroi (zang en harmonium), Mark Bogaerts (sitar, saxofoon en gitaar), Saskia Vanhoegaerden (zang, harp en fluit), Eric Moens (basgitaar en synthesizer) en Pierre Narcisse (tabla, percussie en drums). De meeste composities zijn gebaseerd op de Indiase raga, een muzikaal kader met vaste lijnen waarbinnen de musici improviseren. Hierdoor ontstaat een klankbeeld van een thema met een min of meer uitgesponnen uitwerking met een sterk improviserend karakter. De muziek op 'Namaste' laat zich misschien het best omschrijven als muziek met klankbeelden die je meevoeren in een fantasie, omgeven door harmonie en in evenwicht met de omgeving. Muzikaal is het werk op deze plaat verwant aan dat van drummer/percussionist Trilok Gurtu, de groep Oregon, voormalig Oregon-percussionist en wijlen Colin Walcott, werk van fluitisten Steve Kujala en Chris Hinze en muziek van gitarist John McLaughlin van met name zijn groepen Shakti en Remember Shakti. 'Namaste' is een authentiek en fascinerend album. De boeiend uitgewerkte thema's vormen meeslepende en ruimtescheppende 'soundscapes'. Het is muziek die betrokkenheid van de luisteraar vraagt en daarvoor als beloning veel biedt. (Frank Huser)

CD-RECENSIES VERVOLG

BOELO KLAT Klatwerk 3

KW (<http://www.boeloklat.nl>)

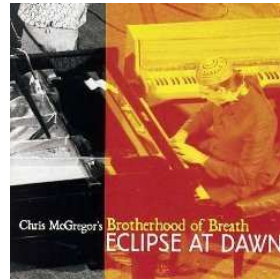
De Groningse pianist Boelo Klat is buiten de provinciegrenzen eigenlijk maar nauwelijks bekend. En dat is behoorlijk onbegrijpelijk als je de cd 'Klatwerk 3' hoort. De negen stukken zijn gebaseerd op zeven gedichten van Jan Glas (en dus twee 'vrije' composities). Glas schrijft Gronings, en dat lijkt eerst een barrière, maar wie de poëzie hardop leest, kan er goed mee uit de voeten. De gedichten kenmerken zich door een ongeunstelde lyriek, en dat is precies datgene wat Klat, bassist Rico de Jeer en slagwerker Ancel Klooster in hun muziek uitstralen. Klat heeft de gedichten tot een soort 'Lieder ohne Worte' verwerkt. Er wordt geen noot in gezongen, maar toch hebben alle composities een soort liedgevoel over zich. Voor een muzikant die jaren lang met een zangeres (Hanneke Kappen) werkte, is dat ook niet zo vreemd. Veel van de stukken zijn tamelijk gedragen van sfeer, open en rubato. Maar toch kent de cd in nummers als 'Zoveul joar' ook een gospelachtige feel, en 't is Hip' doet in z'n versnellingen en vertragingen wel wat aan het werk van Herbie Nichols denken. Maar de naam die me het vaakst door de geest spookte bij beluistering, was Leo Cuypers. Een vergelijkbaar soort lyriek, schoonheid zonder mooispelerij, en sfeer zonder sentimentaliteit of cliché. Als ECM nog een nieuw groepje zoekt ter aanvulling van de catalogus, moeten ze maar 's in Grun gaan luisteren.
(Herman te Loo)

COSMOLOGIC Eyes in the Back of My Head

Cuneiform Records (<http://www.cuneiformrecords.com>)

Het kwartet Cosmologic uit San Diego heeft een nieuw label gevonden. Na drie cd's op zijn eigen label Circumvention heeft het nu onderdak bij Cuneiform. En na tien jaar lijkt het collectieve kwartet van Jason Robinson (tenorsaxofoon), Michael Dessen (trombone), Scott Walton (bas) en Nathan Hubbard (drums) er alleen maar hechter op te worden. De blazers hebben een breed spectrum in hun vingers, van zoetgevooid tot schurend en scheurend. Een mooi voorbeeld is het titelnummer, waarin Robinson gillend op zijn tenor het universum in schiet, terwijl Dessen mooie, rustige contralijnen blaast. De ritmesectie is alert, en immer bereid om bij een onverwachte wending de plotseling opduikende bocht met veel verve te nemen. Muzikaal begeeft de groep zich ergens in de melodische post-Ornette free jazz. Maar er is meer. 'The Apex is the Whole' lijkt met de pauken van Hubbard wel weggelopen tussen de composities van Booker Little's 'Out Front'. Het heftig stampende 'Theme for Darfur' lijkt ontsproten uit een ge-

meende, verontwaardigde woede over zoveel onrecht in dat deel van de wereld. Toch wordt ook dit stuk nergens drammerig, net zoals de hele cd z'n punt probeert te bewijzen door intelligent opgebouwde composities met veel ruimte voor improvisatie, en niet door te imponeren met opdringerige virtuositeit of te paaien met al te gemakkelijke of simplistische lekker-in-het-gehoor-jazz.
(Herman te Loo)

CHRIS MCGREGOR'S BROTHERHOOD OF BREATH Eclipse at Dawn

Cuneiform Records (<http://www.cuneiformrecords.com>)

Even een korte samenvatting van het voorafgaande: Eind jaren zestig kwam pianist Chris McGregor met zijn sextet The Blue Notes vanuit Zuid-Afrika (via Zürich) naar Londen. Aldaar viel hij in een bloeiende scene met invloeden uit de Britse en West-Indische freejazz. Met gelijkgestemde zielen bouwde hij een grote band, die rond 1970 zijn eerste vorm kreeg, en in 1971 een eerste album produceerde. De opname die het Amerikaanse Cuneiform nu uitbrengt, stamt van november 1971 en werd gemaakt tijdens de Berliner Jazztage. De cd 'Eclipse at Dawn' laat het orkest horen tussen de eerste en de tweede lp in. Naast drie van de Blue Notes (altsaxofonist Dudu Pukwana, drummer Louis Moholo en de leider zelf) horen we landgenoot Harry Miller op bas en nog zeven Britse blazers (twee trompetten, twee trombones, en in totaal vier saxen). Het Berlijnse publiek (dat na de set van de Brotherhood of Breath de Minton's Playhouse All Stars met Monk en Gillespie voorgeschoteld kreeg) moest ongetwijfeld wennen aan het muzikale brouwsel van McGregor en z'n mannen, hoewel de freejazz natuurlijk geen onbekend verschijnsel was. Anders dan veel Amerikaanse en Europese freejazz uit die periode was deze muziek namelijk niet alleen een potje vrijworstelen zonder al te veel vorm. De composities van McGregor, Pukwana (en voor de gelegenheid Dollar Brand - het titelstuk) bieden namelijk ook heerlijke, joyeuze melodieën, waar je meteen oprecht vrolijk van wordt. Uit de kolkende freejazz-massa duiken die juweeltjes af en toe op, als anker- en keerpunten. Verder is er het slagwerk van Louis Moholo, dat toch beduidend anders is dan dat van Sunny Murray of Paul Lovens (om maar eens wat mensen te noemen): veel Afrikaanser, met toch af en toe herkenbare ritmen waar je ze niet zou verwachten. Ten slotte laat de leider ook horen een speelse en smeuge arrangeur te zijn, want zijn 'Now' kan zich bepaald meten met de wat woestere stukken uit het Mingus-repertoire. Een mooi tijdsdocument van een unieke groep, die buiten het Verenigd Koninkrijk (en de inspanningen van Sean Bergin in ons eigen land) toch veel te weinig navolging heeft gehad. En dan nemen we de jammerlijke piano maar voor lief, want de opname is gelukkig wel helder.
(Herman te Loo)

CD-RECENSIES VERVOLG

ROBIN MCKELLE
Modern Antique
Blue Note

Na haar debuut 'Introducing' heeft zangeres Robin McKelle geen introductie meer nodig. Haar eerste cd had een rijke en chique uitstraling. Met bont en een dure auto op de hoes. 'Modern Antique' is lief en vrouwelijk, met veel roze en feestjurken. Beide albums zijn opgenomen met een grote bezetting, namelijk een big band met veel strijkers. En dat terwijl ze live steeds met een trio optreedt. Ook op haar laatste cd is trompettist Willie Murillo de drijvende kracht. Hij zorgde voor veel arrangementen en is ook de producer. McKelle's zang wordt vaak (en terecht) vergeleken met Ella Fitzgerald. Maar vooral de muzikale sfeer lijkt op die uit de jaren veertig en vijftig. De titel van de cd verwijst ook naar die tijd. Eigenlijk al antiek maar nu weer helemaal modern. McKelle heeft een heel herkenbaar eigen geluid, maar ze zingt nu met nog meer overtuiging. De tien standards zijn een feest om te beluisteren. Let op haar tomeloze energie in 'Cheek To Cheek', haar originele scat in 'Lullaby Of Birdland' en haar overduidelijke 'Go To Hell'. Het laatste stuk van de cd heeft Robin McKelle zelf geschreven. Het is de ballad 'Remember'. Ze speelt er zelf piano, begeleid door de strijkers. Ze beleeft de tekst zo intens, dat ze op het laatst bijna huilt. Het is opmerkelijk dat het niet uitmaakt of ze voor een grote band staat of in een intieme setting met haar trio speelt. Een paar jaar geleden heeft ze zich laten overhalen om jazz te gaan zingen. En met succes.
 (Peter J. Korten)

NEIL COWLEY TRIO
Loud... Louder... Stop!
Cake

Pakkende melodieën en evoluerende motieven kenmerken de muziek van pianist Neil Cowley. 'Loud... Louder... Stop!' is na 'Displaced' (waar het trio in 2007 de BBC Jazz Award voor ontving) het tweede album van het Britse Neil Cowley Trio. Met naast Cowley op piano, Richard Sadler op contrabas en drummer Evan Jenkins. Het openingsnummer 'His Nibs' is exemplarisch voor zijn composities. Krachtig gespeelde akkoorden, humoristisch in de bombastische thema's, subtiel in de elegant gespeelde passages en vooral doelgericht en doelmatig. Geen zwevende omzwervingen, maar composities met een transparante structuur. Maar pas op, schijn bedriegt. Want direct na het openingsnummer horen we in 'Dinosaur Die' een staccato gespeelde melodie die zich schitterend ontvouwt en transformeert van ingehouden naar voluit expressief. 'Streets paved with

half baquettes pt 2' laat weer een andere kant zien waarin Cowley zijn klassieke scholing bekent. Een minimalistisch getinte repeterende melodie die de omlijsting vormt van een bijna pastoraal Beethoviaans klinkend thema in een solo gespeeld tussendeel. De heldere melodieën laten bij zorgvuldig luisteren meer horen dan je op het eerste gehoor denkt waar te nemen. Een vergelijk met muziek van het Esbjörn Svensson Trio en The Bad Plus ligt qua stijl voor de hand en liefhebbers van deze muziek zullen werk van het Neil Cowley Trio zeer waarschijnlijk eveneens waarderen. Maar het Neil Cowley Trio onderscheidt zich door transparantie en het gevoel van ruimte. Sadler op bas en Jenkins op drums zijn efficiënt en effectief in hun spel. Zij creëren intrigerende contrapunten met ludieke riffs en transposities. 'Loud... Louder... Stop!' is een zeer onderhoudende plaat en een toonbeeld van een creatief en innovatief pianotrio. Vrijdag 14 november speelt het Neil Cowley Trio op het Motives Festival in het Belgische Genk.
 (Frank Huser)

LAETITIA VAN KRIEKEN BIG BANG
Windfall
Challenge

Wie regelmatig het Amsterdamse Bimhuis bezoekt of naar het televisieprogramma 'Vrije Geluiden' kijkt, herkent meteen het uitzicht op de hoes van 'Windfall'. Met op de achtergrond het Science Centre Nemo rijdt een trein voorbij aan het weidse raam van de Nederlandse jazztempel. Hier werden in september 2007 opnamen gemaakt van een optreden van Laetitia van Krieken Big Bang, die nu dus op cd verschijnen. Laetitia van Krieken (1964) is een muzikale duizendpoot; ze speelde bij de Nederlandse popgroep de Nits, maar speelde ook viool en accordeon. Momenteel geeft ze pianoles aan de Pop Academy. In haar bigband speelt ze piano en tevens draagt ze zorg voor alle composities en arrangementen. De dertien-koppige Big Bang bestaat sinds 2005 en bevat vijf blazers, een strijkkwartet, gitaar, piano, bas en drums. Opvallend is de uitgebalanceerde en boeiende opbouw van de acht composities, waarvan de namen consequent uit één woord bestaan. Van Krieken geeft ieder lid van de groep een volwaardige rol en dat is al een kunst op zich. De band richt zich niet op krachtige bewerkingen, maar subtiliteit en groepsspel zijn in evenwicht. Dat komt natuurlijk ook door de bekwaamheden van de individuele artiesten die achter de lessenaars plaatsnemen. Een paar namen: Angelo Verploegen (tp), Rolf Delfos (s), Jasper Blom (s), Jeffrey Bruinsma (v), Gulli Gudmundsson (b) en Pascal Vermeer (d). Laetitia van Krieken weet op 'Windfall' met een relatief klein aantal muzikanten een ingetogen en toch luisterrijk geluid neer te zetten.
 (Peter J. Korten)

CD-RECENSIES VERVOLG

DUTCH JAZZ ORCHESTRA Plays the Music of Rob Madna Challenge

Het Dutch Jazz Orchestra bestaat 25 jaar en viert dat onder meer met 'Plays the Music of Rob Madna', een box van vijf cd's als eerbetoon aan de overleden Nederlandse pianist en componist Rob Madna. Op de eerste drie cd's staan alle verzamelde arrangementen en stukken die Madna voor bigband schreef. Ze werden in augustus en november 2007 opgenomen. De andere twee cd's verschenen in 1996 al onder de naam 'Update'. De ene is gevuld met het orkest en de andere met het Rob Madna Trio. Madna speelt afwisselend piano, synthesizer, trompet of bugel. Hij doet dat rustig, overdacht en helder. Voor veel mensen zal het een verrassing zijn dat Madna ook de trompet volledig beheerste.

De stukken op de eerste drie cd's van deze box zijn uit alle hoeken en gaten tevoorschijn gekomen. Er zitten onder meer een suite bij en diverse composities met features voor een bepaalde instrumentalist, zoals Ack van Rooijen op bugel of Ferdinand Povel op tenor. Verder zijn stukken uit zijn 'funky' tijd opgenomen en zogenoemde 'speelstukken'. Die zijn redelijk eenvoudig en geven zo veel ruimte om te soleren. Het zijn arrangementen die Madna schreef om de schrijftechniek van bijvoorbeeld Thad Jones of Herbie Hancock onder de knie te krijgen. Nog het vermelden waard is een historische toegift op de derde cd. Het zijn twee stukken gespeeld door Boy's Big Band rond 1963. Natuurlijk zijn de arrangementen van Rob Madna. Dit zullen ongeveer de eerste arrangementen zijn die Rob Madna schreef. Een van die stukken, 'Lucky Man', heeft hij ook zelf gecomponeerd.

Met 'Plays the Music of Rob Madna' heeft het Dutch Jazz Orchestra onder muzikale leiding van John Ruocco en Jan Wessels een groots monument voor deze beminnelijke muzikale reus opgericht. Ik heb er met plezier naar geluisterd. (Hessel Fluitman)

EVGENY MASLOBOEV/ANASTASIA MASLOBOEVA Russian Folksongs in the Key of Rhythm Leo Records

'Russian Folksongs in the Key of Rhythm' is er het bewijs van dat overal op aarde, vanuit verschillende achtergronden prachtig wordt gemusiceerd én geïmproviseerd. Ergens in Oost-Siberië, waar Google Maps je hopeloos in de steek laat, knutselt Evgeny Masloboev (1966) al sinds z'n zeventiende aan een hoogst persoonlijke muziek. De gortdroge titel geeft al een beetje de richting aan, maar niemand zou hieruit de sprookjesachtige wereld kunnen

voorzien die hij bijna in z'n eentje tevoorschijn tovert. Met een instrumentarium van voornamelijk slagwerk, allerhande inheemse fluitjes, simpele elektronica, en potten en pannen (letterlijk) maakt hij muziek die qua ritmiek inderdaad is gebaseerd op de volksmuziek van zijn regio, maar die veel verder gaat. Hij schetst een landschap waarin de (imaginaire) natuur een grote rol speelt, zoals in het atmosferische 'Bird', met gesampled echte vogels naast het slagwerk. Masloboevs geheime wapen is zijn (destijds) vijftienjarige dochter Anastasia, die met haar pure stem de muziek van een extra goudlaagje voorziet. Het engelachtige portret op het hoesje komt ook werkelijk tot klinken, zoals in het ontroerende 'St. Ivan', of in het overgedubde, meerstemmige 'Arrow'. Intrigerend.

(Herman te Loo)

STRAIGHTAHEAD(?) CD VAN DE MAAND November

DICK OATTS Gratitude SteepleChase Records

Altsaxofonist Dick Oatts (1953) moet inmiddels wel bekend zijn als een veelgevraagd saxofoon docent. Meerdere Nederlandse rietblazers hebben hier of daar les van hem gehad. En als gerenommeerde onderwijzer heeft Oatts op de cd 'Gratitude' kans gezien ambacht en creativiteit succesvol te combineren. Zijn prima altgeluid visualiserend kom ik op 'vette watten'. Dat hoeft niet iedereen te vinden. Oatts is trouwens ook een gewiekst componist. Dat blijkt meteen al in het eerste stuk 'Organic Lady', dat een tricky harmonisch klimpartijtje heeft. De ervaren musici trompettist Joe Magnarelli, organist/pianist Gary Versace, bassist Dave Santoro en drummer Tony Reedus, gaan er soepel mee om. Verder staat er op de cd een mooie verscheidenheid aan Oatts' composities. Gas wordt teruggenomen met het titelstuk, een ballade voor alt en piano. Met 'A Change Will Come' blikt Oatts kennelijk vooruit naar de nieuwe Amerikaanse president, Barack Obama. Die heeft, las ik in een eerdere JazzFlits, Parker en Coltrane in z'n platenkast staan. Dat geldt vast en zeker ook voor Dick Oatts. (Jaap Lüdeke)

Tracks van de cd van de maand zijn in november te horen in het programma Lüdeke Straightahead(?) op Radio 6 (iedere 1ste en 3de zondag van de maand om 16.00 uur en de klok rond op de pc via 'uitzending gemist' van www.concertzender.nl).

CONCERTVERSLAGEN

JAZZ BRUGGE 2008

Datum en plaats: 2 tot en met 5 oktober, Brugge.

KLARINETTEN IN OVERVLOED

Het aantal jaarlijks terugkerende jazzfestivals in België is zo groot dat het land in Europa waarschijnlijk aan de top staat. Het zijn festivals met een sterk internationaal karakter. De deelnemers komen doorgaans uit de VS, België en de rest van Europa. Jazz Brugge was begin oktober de laatste in een lange serie, met een programma van louter Europese formaties.

Dag 1

In het Concertgebouw startte het duo **Aki Takase/Silke Eberhard**, op respectievelijk piano en altsaxofoon/klarinet. Beiden wonen in Berlijn. Ze voerden materiaal van Ornette Coleman uit. Typisch was dat Takase daar wel een draai aan kon geven, terwijl Eberhard zijn flinke dosis techniek iets te vaak liet prevaleren. Uitzondering was zeker een wel doorleefde uitvoering van 'Lonely Woman'.

Het kwintet van tenorist **Bart Defoort** en de eveneens tenorspelende Italiaan **Emanuele Cisi** had vlak voor het festival zijn cd op het W.E.R.F.-label zien verschijnen. Stukken van die cd kwamen nu live voorbij. Er viel onder meer een mooi arrangement te beluisteren van de Nederlandse pianist Ron van Rossum in 'Speak Low', inclusief een fraai fluwelen slot. De bassist was Nic Thys, de drummer, weer een landgenoot, Sebastiaan de Krom. Hij is nog steeds de vaste drummer van Jamie Cullum, maar dat is volgens Sebastiaan een aflopende zaak.

Het kan niet alleen de goedgekozen zaalversterking van de piano van **Rita Marcotulli** zijn geweest dat haar trio zo'n diepe set aan de tot absolute stilte gedwongen zaal toevertrouwde. De opvallende bassist was de Zweed Anders Jormin, wiens fraaie notenkeus stijlvol fuseerde met de aangeleverde impulsen van piano en drums.

Dag 2

De tweede festivaldag begon in het Groeningemuseum weer met een duo-optreden, nu van de Italiaanse wervelwind pianist en zoonbidder **Antonello Salis** en zijn altspelende metgezel **Sandro Satta**. In vergelijking met Fräulein Eberhard beschikte Satta wel over mogelijkheden om de traditie te verwerken in doorgaans hedendaagse improvisaties. Hier werd teruggerepen op repertoire van Mingus, met 'Duke Ellington's Sound of Love' (lijkt op 'Lush Life') en de 'Boogie Stop Shuffle'. Echt actueel was een stuk van Mark Dresser, getiteld 'Peace in the Middle East'. Prima ingespeeld koppel; het publiek had dat snel door. In de Concertzaal volgde het **Trio Oles/Jörgensmann/Oles** waarin het accent op de klarinet van Theo J lag. Later werd er plaats gemaakt voor de **Barry Guy New Orchestra** uit Engeland. De bassist/leider die een tienmans orkest tot zijn beschikking had, kon zijn arrangeerkunsten niet waarmaken. Het orkest klonk hard en wilde kennelijk niets weten van de wezenlijke onderdelen: kleuring en dynamiek. De Amerikaanse trompettist Herb Robertson en rietblazer Evan Parker waren onder anderen de solisten.

Bert van den Brink tijdens Jazz Brugge 2008.
(Foto: Jos L. Knaepen/Jazzphotography bvba)

Dag 3

De derde dag van Jazz Brugge was in muzikaal opzicht een toppeper. De spits werd afgebeten met een duo-concert van de Italiaanse tenorist/klarinetist **Francesco Bearzatti** en rietblazer **Louis Sclavis**. De laatste is een grootmeester die alles wat hij speelt transporteert naar ongekende hoogten. Bearzatti bracht op klarinet (alweer een klarinet) een verpletterende uitvoering van Billy Strayhorn's 'Lush Life'. De aanwezigheid van al die klarinetisten berustte volgens hoofdprogrammeur Rik Bevernage op louter toeval. Voor de opening van Jazz Brugge 2008 was ook nog eens het Franse Trio De Clarinettes geboekt.

Pianist **Bert van den Brink** (zie foto) was in Brugge om er solopiano te spelen. Dat deed hij met de grootst mogelijke inzet en smaak. Zijn gezegende akkoordenkeus is uniek. Eerder die dag had hij een workshop gegeven voor studenten. Daarbij ontleedde hij met de precisie van een gewaardeerde hartchirurg, 'All the Things You Are'. Leerzaam was het, voor de gretige studenten en het publiek. Als een soort rode draad liep de muziek van Ornette Coleman, Charles Minugs en Thelonious Monk door het festival. De laatste was 'in the house' via **Alexander Von Schlippenbach Monk's Casino**. Het is altijd goed om stukken van Monk in een andere context te horen, al kan ik niet uitleggen waarom dat zo is.

[...vervolg op de volgende pagina](#)

CONCERTVERSLAGEN VERVOLG

Na het uur met Monk's Casino kwam **Louis Scлавis Big Slam Napoli** (zeven man sterk) op het toneel om onbedoeld, neem ik aan, alle tot dan gespeelde muziek in een ander daglicht te zetten. Schitterende arrangementen waarin de ene vondst de vorige weer overtrof met uitstekende al of niet unisono uitgevoerde verrassende riedels. Ze tuimelden over elkaar heen en brachten stof voor de solisten, bij wie tenorist Francesco Bearzatti zijn vorm van die ochtend volledig in tact liet. Het plezier droop er vanaf bij de musici.

Dag 4

De slotdag begon voor mij met een optreden van de Hongaren **Béla Szakcsi** (piano) en **Miklós Lukács** (cimbaal). Een kwartier puur Hongaarse volksmuziek was precies genoeg. Misschien dat ze nadien nog stukken hebben gespeeld van Tristano, hoewel dat niet in de lijn van de verwachting lag.

Mijn interesse keerde rap terug bij het aanhoren van de Belgische altsaxofonist en leider van het Brussels Jazz Orkest, **Frank Vaganée met het Zapp String Quartet**. Vaganée en Oene van Geel zetten met strak gearrangeerde stukken hun muziek op de

kaart; Vaganée soleerde heel geconcentreerd. De combinatie was een idee van de organisatie dat bijvoorbeeld op North Sea Jazz 2009 best herhaald zou mogen worden.

De Zweedse trompettist **Anders Bergcrantz en zijn kwintet** zorgden voor de afsluiting van Jazz Brugge 2008. Bergcrantz is een adept van Freddie Hubbard, dat was wel duidelijk. Het vijftal speelde eigen repertoire dat in vrijwel alle gevallen in trombonist Vincent Nilsson een lenige solist had.

Vóór de sluiting openbaarde zich nog een hoogtepunt met van het sextet onder leiding van de legendarische Franse bassist/ componist/arrangeur **Henri Texier**. Je zou gewild hebben dat eerdergenoemde Barry Guy zijn broddelwerk eens had kunnen toetsen aan de arrangementen van Texier en Scлавis. De vindingrijkheid van Texier voerde andermaal naar de schatkamer waar alleen de allergrootsten mogen vertoeven. Naast het o zo genietbare schrijfwerk van Texier waren er opvallende solistische prestaties van Henri's zoon Sébastien op klarinet en een ware les baritonsaxofoonspelen, ons aangeboden door François Corneloup.

Tot slot

Ziedaar een greep uit een keur van Europese groepen die deze Jazz Brugge 2008 bijeen waren geroepen via een team programmeurs onder leiding van de bezielde en altijd bezige Rik Bevernage. Ik ben benieuwd of er in de toekomst ook plaats zal zijn voor de wat jongere garde jazzmusici waarvan Europa inmiddels berstensvol zit. (Jaap Lüdeke)

DUTCH JAZZ ORCHESTRA

Bezetting: Jan Wessels, Ruud Breuls, Mike Both, Martijn de Laat (tp), Ilja Reijngoud, Martijn Sohier, Hans Jörg Fink (tb), Martijn de Laat (bastb), Marco Kegel, Hans Meijdam, Albert Beltman (as), Simon Rigter, Sjoerd Dijkhuizen (ts), Nils van Haften (bs, baskl), Rob van Bavel (p), Martijn van Iterson (gt), Jan Voogd (b), Marcel Serierse (dr). **Aanvullend:** Frederike Darius, Albert Beltman (fl), Morris Kliphuis (hoorn). John Ruocco (**directie** en kl).

Datum en Plaats 2 oktober 2008, Theater de Vest, Alkmaar.

DJO PRESENTEERT DE GROTE ARRANGEURS

Het Dutch Jazz Orkest bestaat 25 jaar en viert dit onder meer met een kleine tournee door Nederland. Het orkest heeft zich gespecialiseerd in het ten gehore brengen van 'verdwenen' muziek. Zo werd muziek van Billy Strayhorn, Mary Lou Williams, Gil Evans en Gerry Mulligan door musicoloog Walter van de Leur aan de vergetelheid ontfutseld. Omdat wijlen Rob Madna veel banden met het orkest had, staan ook veel van zijn stukken en arrangementen op het repertoire.

Het eerste concert van de jubileumtournee werd in Alkmaar gegeven. Het programma gaf een mooi inzicht in de persoonlijke stijlen van de verschillende arrangeurs. Veel aandacht werd gegeven aan de muziek van Billy Strayhorn. Zijn gedragen, bijna impressionistische muziek kwam heel mooi uit de verf. De superieure arrangementen gaven het orkest de mogelijkheid om volwassen en evenwichtige muziek te maken.

Voor de pauze werden stukken van Billy Strayhorn en Mary Lou Williams gespeeld. Het viel maar weer eens op hoe verschillend mensen kunnen schrijven. Strayhorns 'Pretty Girl', ook bekend als 'The Star Crossed Lovers', werd door Albert Beltman gespeeld op altsax. Dirigent John Ruocco pakte voor 'Lonely Again' - ook bekend als 'Lush Life', maar dan wordt het gezongen - zijn klarinet op en om speelde de doorgecomponeerde melodie op bijna barokke wijze. Williams' 'Chief' (Natoma from Tacoma) ontleende zijn kracht aan een snel, vol en swingend arrangement. Na de pauze werd in eerste instantie aandacht besteed aan de muziek van Rob Madna. Met name omdat het orkest vanwege het jubileum een box van vijf cd's vol met diens muziek en arrangementen in de aanbieding heeft. Zijn 'A Song for B.E.' (= pianist Bill Evans), werd met een overweldigend gemak als het ware muzikaal aan het publiek uitgelegd. Voor 'Daydream', door Madna in 1974 voor tenorsaxofonist Rudi Brink geschreven, nam Simon Rigter de rol van Brink op zich. Vervolgens kwamen arrangementen van stukken van Gerry Mulligan en Gil Evans aan bod. In 'Joost at the Roost' kreeg hoornist Morris Kliphuis de gelegenheid om te soleren. In vier etappes liet hij horen dat hij sinds 2006, toen de cd werd opgenomen, enorm veel vorderingen had gemaakt. De 'Easy Living Medley' kreeg daarna een voorbeeldige uitvoering. Het was opvallend hoe goed het Dutch Jazz Orchestra de diverse verschillende arrangeerstijlen voor het voetlicht wisten te brengen. Het gaf een beeld van de wijze waarop de arrangeurs hun muziek organiseren en hoe de orkestmusici thema's, solo's en begeleidende orkestpartijen in elkaar kunnen laten grijpen. Een opwindende avond. (Hessel Fluitman)

CONCERTVERSLAGEN VERVOLG

FEEST BIJ HERBIE HANCOCK

De vrees voor een routinematig Rotterdams concert van toetsenveteraan Herbie Hancock (68) was volkomen onterecht. Samen met trompettist Terence Blanchard (en een ijzersterke band) bouwde Hancock op 21 oktober het optreden in Lantaren/Venster uit tot een feest. Hits als 'Cantaloupe Island' zorgden voor een aangename herkenning. Op zijn Roland AX-7 speelde Hancock duo's met ieder lid van de band. Later deed hij een mooi solostuk op de vleugel; geconcentreerd én met flair.

(Peter J. Kortjen; foto Herbie Hancock: Joke Schot)

STAN TRACEY TRIO MET GUY BARKER EN BENJAMIN HERMAN

Bezetting: Stan Tracey (p), Andrew Cleynert (contrabas), Clark Tracey (drums), Guy Barker (trompet), Benjamin Herman (altsax).

Datum en plaats: 17 oktober 2008, Pizza Express, Londen.

Het is vrijdagavond, even na negen uur, als vier musici het kleine podium in de intieme jazzclub van de Pizza Express in de Londense wijk Soho het podium opkomen. Even na hen betreedt een vijfde man de planken, neemt plaats achter de vleugel en telt direct af. Als ik het goed heb een nummer van Thelonious Monk. Vlot gespeeld, mooie soli van trompettist en saxofonist. En dan als laatste solist, de pianist. Hij omspeelt het thema op Monkiaanse wijze. Ogenscheinlijk rommelige akkoordenschema's, maar met een intelligent soort venijn waarin het thema nieuwe contouren krijgt. Die vijfde man is Stan Tracey. 'Godfather of the British Jazz', luidt zijn eretitel. Inmiddels 81 jaar, een muzikale loopbaan van meer dan zestig jaar en menigmaal gelauwerd voor zijn werk. Het Stan Tracey Trio doet een tour, met Andrew Cleynert op contrabas en zoon Clark Tracey op drums en als gastspelers trompettist Guy Barker en saxofonist Benjamin Herman. De band speelt vlot en geanimeerd. Barker is een toptrompettist die zijn instrument een fluwelen toon geeft die mooi in balans is met het meer vrijmoedige en soms venijnige spel van altist Benjamin Herman. En je beseft weer: jazz leeft. En hoe! De band is op dreef, speelt eigen composities en nummers van Monk. Barker en Herman spelen de sterren van de hemel. Waar Guy Barker het overwegend meer zoekt in de bedachtzaam klinkende improvisaties, geniet Benjamin Herman zichtbaar van de expressiviteit. Bij vlagen rauw en impulsief laat hij zijn sax kraaien van plezier. Of ik wel wist

wie Stan Tracey is, vraagt hij me na afloop, doelend op het imponerende oeuvre en de niet minder indrukwekkende levensloop van deze icoon. Het herhaaldelijk door Herman geroepen 'Nice Stan!' als Tracey een solo deed, getuigde van zijn bewondering voor deze man en diens schitterende spel. Een fenomenaal gespeeld 'Autumn Leaves', met een zeer geïnspireerde solo van Stan Tracey waarin hij het nummer ontleedde tot op het bot, besloot het optreden voor een enthousiast publiek. (Frank Huser)

BRAD MEHLDAU TRIO

Bezetting: Brad Mehldau (p), Jeff Ballard (dr) en Larry Grenadier (b).

Datum en plaats: 23 oktober 2008, Barbican, Londen.

De contrabassist start het thema. Ritmisch en melodisch. Na enkele maten komt de drummer erbij en kleurt de melodie zacht met brushes. Weer enkele maten later speelt de pianist tegen het ritme in met de linkerhand akkoorden. Schijnbaar aarzelend maar in de continuïteit trefzeker. Na enkele minuten krijgt het nummer een vorm. Vanuit een eenvoudig motief ontwikkelt zich een veelkleurig klankbeeld en ontstaat gaandeweg samenhang. Het is alsof je pas aan het einde van een verhaal begrijpt waar het over gaat en niet op voorhand al weet of vermoedt welk verloop het zal krijgen.

De start van een Europese tour, met tussentijds enkele concerten in Amerika en Azië, begon voor het Brad Mehldau Trio in een uitverkocht Barbican (tweeduizend zitplaatsen) in Londen. Eén lange set van bijna twee uur. 'Less is more', zou het adagium kunnen luiden. Mehldau excelleert in de beperking, in het zorgvuldig kiezen van de toetsen. Fragiel en ingetogen klinkt zijn spel maar tegelijk overtuigend. Het is alsof je hem ter plekke ziet denken, ziet zoeken, ziet luisteren naar zijn medespelers. Al zijn het nummers die bestaan, die titels hebben en gecomponeerd zijn, het lijkt wel alsof het trio de muziek herschept. Het maakt het luisteren naar de muziek van dit trio tot een relatieve 'tour de force' voor het publiek. De concentratie die de spelers in hun spel leggen is vergelijkbaar met de aandacht van het inderdaad muisstille publiek. Het concert begon met het nieuwe 'Dreamsketch'. Een minimalistisch getinte 'groove' van enkele repeterende noten op de piano waarop bassist Larry Grenadier prachtige melodische lijnen creëerde en drummer Jeff Ballard een patroon ontwikkelde waardoor het nummer de vorm van een bolero kreeg. Daarmee was de toon voor het concert gezet. Ook de daarna volgende nummers 'Twiggy' en 'Sambo do Amor' kenden deze karakteristiek. Het concert besloot met een fascinerende, lange en zeer intens gespeelde solo van Mehldau in een bewerking van 'Something so good' uit The Sound of Music. Magistraal gespeeld. Je voelt de magie als in zo'n grote zaal bij het spelen van noot voor noot de concentratie niet verloren gaat. Als toegift speelde het trio 'Holland', een compositie van Sufjan Stevens, in een bebop getinte versie. Het trio verkeerde deze avond in topvorm, individueel sterk en als collectief uitmuntend. Zowel Grenadiers lopende bas als zijn melodispel vormen een uitmuntend tandem met Mehldau. Ballard, die met een keur aan stokken en ook met de vingers speelde, is een drummer die feilloos aanvoelt hoe hij met zijn spel dat van het trio complementeert. Op 22 maart 2009 speelt Mehldau solo in Maastricht. (Frank Huser)

CONCERTVERSLAGEN VERVOLG

YELLOWJACKETS

Bezetting: Russell Ferrante (piano en keyboard), Jimmy Haslip (basgitaar), Bob Mintzer (tenorsax en EWI), Marcus Baylor (drums).

Datum en plaats: 23 oktober 2008, Ronnie Scott's, Londen.

In de regel maakt het publiek in Ronnie Scott's jazzclub na de eerste set plaats voor een nieuwe lichter luisteraars. Nu, op de eerste avond in een reeks van drie kreeg het publiek twee sets voorgeschoteld. Een cadeautje. De Yellowjackets hebben vaker gespeeld in deze beroemde club. Het was merkbaar dat zij met genoeg terugkeerden op het podium in de volledig bezette zaal. De meeste nummers die ze speelden kwamen van hun nieuwe album 'Lifeycle' (met gastspeler gitarist Mike Stern). Er was enige moeite met het geluid. Te weinig tijd voor een goede soundcheck, begreep ik later van Russell Ferrante. Dat was overigens geen beletsel voor de band om geïnspireerd te spelen. Dat het om nieuw materiaal ging bleek ook uit het regelmatig onderling oogcontact zoeken en een verontschuldigde glimlach als het niet helemaal liep zoals verwacht. Ook Bob Mintzer had af en toe moeilijkheden met zijn EWI (Electric Wind Instrument). Voor het publiek was dat evenwel geen enkel probleem. Van geroutineerd spelen was geen sprake en dat kwam de sfeer alleen maar ten goede. Niets mooier dan een band te zien die echt aan het werk is. De groep speelde met plezier en bij vlagen was het ronduit indrukwekkend wat ze lieten horen. Jimmy Haslip, virtuoos op de zessnarige basgitaar, imponeerde in twee lange solo's het geestdriftige publiek. Mintzer raakte naarmate de avond verstreek goed op dreef en wist ondanks technische problemen wondermooie geluiden uit zijn EWI te krijgen. Marcus Baylor is een technisch zeer begaafde slagwerker met strak en degelijk drumwerk. Pianist Russell Ferrante creëerde mooie partijen op de vleugel, geconcentreerd en met gevoel voor detail. Met twee toegiften besloot de band het concert. (Frank Huser)

APPLAUS VOOR PIET NOORDIJK

Datum en plaats: 19 oktober, Kleine Komedie, Amsterdam.

Zondag 19 oktober ontving altsaxofonist Piet Noordijk uit handen van Hans Dijkstal de 'Blijvend Applaus Prijs 2008'. Die eervolle onderscheiding, uitgereikt in de bomvolle Kleine Komedie te Amsterdam, bestond uit een bronzen beeldje van Iris Le Rütte en een geldbedrag van 5.000 euro. Aad Bos was de presentator, Hans Dulfer sprak een column uit.

De muziek die middag was in handen van de **Bigband Jazz Generation** en drie veelbelovende Jazz Juniors. Zij speelden onder leiding van de altijd energieke leider Peter Gudi. Verder trad het kwartet van altist **Rob van Bijnen** op (Piets laatste leerling in Utrecht) en zong **Greetje Kauffeld** met hart en ziel 'Ill Wind' met de fraai begeleidende gitarist Maarten van der Grinten. Tot slot gaf het trio van de alom gewaardeerde pianist **Peter Beets** weer eens blijk van zijn kunnen. De laureaat voegde zich bij het trio voor een meeslepende versie van 'Piet's Groove' en een uiterst vlotte 'Groovin' High'.

In zijn dankwoord meldde Piet onder meer dat hij met het trio van Peter Beets in het seizoen 2009/2010 voor Jazz Impuls van producent Bob Hagen een Nederlandse tournee gaat maken. (Jaap Lüdeke)

ROBIN MCKELLE

Bezetting: Alain Mallet (p), Peter Slavov (b), Jeremy Clemons (dr), Mike Tucker (sax), Adam Rapa (tp), Jeff Galindo (tb) en Robin McKelle (voc).

Datum en plaats: 11 oktober 2008, Lantaren/Venster, Rotterdam.

Tijdens haar Europese tour gaf zangeres Robin McKelle enkele concerten in Nederland en één daarvan was in Rotterdam. Er waren tijdens dit concert opvallend veel vrouwen in het publiek aanwezig. Dat is bij veel jazzconcerten wel anders. McKelle heeft twee cd's op haar naam staan, waarop ze zich laat begeleiden door een groot orkest. Live treedt ze nogal eens op met haar trio, maar dit keer was er een sextet. Het eerste stuk werd gespeeld als een herkenningmelodie uit de jaren vijftig, zonder zang. Daarna opende de zangeres met Steve Millers 'Abracadabra', van haar laatste album 'Modern Antique'. Er volgden maar liefst veertien songs. De meeste met het sextet, maar ook een paar met het trio. Dat trio bestond uit Alain Mallet (p), Peter Slavov (b) en Jeremy Clemons (dr). De drie blazers –Mike Tucker (sax), Adam Rapa (tp) en Jeff Galindo (tb) – zorgden ervoor dat het optreden wat meer body had. Ze legden leuke accenten en er was een aantrekkelijke samenwerking met de zangeres.

In het begin leek het of Robin McKelle de band leidde door haar gebaren. Maar de geoliede band kende de arrangementen heel goed en had blijkbaar geen aanwijzingen nodig. In de tweede (betere) helft van het optreden was er meer ruimte voor solo's. Hoogtepunt was één van McKelle's favorieten: 'Save Your Love For Me'. Met een echte doorleefde soulstem vertolkte ze deze blues. Bij 'Lullaby Of Birdland' leek het even of de scattende Ella Fitzgerald weer terug was. McKelle had veel contact met het publiek. Ze keek haar luisteraars aan en stelde vragen ('Wie van jullie heeft mijn laatste cd?'). Haar performance was heel professioneel. Als toegift speelde McKelle achter de piano een eigen compositie. Die was niet zo emotioneel geladen als de solosong waarmee 'Modern Antique' besluit. Maar wel mooi en intiem.

(Peter J. Korten; foto Robin McKelle: Joke Schot)

CONCERTVERSLAGEN VERVOLG

JAMES CARTER QUINTET QUARTET

Bezetting: James Carter (sax), Gerard Gibbs (p), Ralph Armstrong (b) en Leonard King (dr).

Datum en plaats: Rotterdam, 25 oktober 2007, Lanta-
ren/Venster

Hoewel het nu begin november is, mogen we wel stellen dat het optreden van saxofonist James Carter in Rotterdam, het beste concert van het jaar op dit podium geweest moet zijn. Na eerst de hele set list te hebben opgenoemd, schoot Carter uit de startblokken. In plaats van het concert gelijkmatig op te bouwen en naar een hoogtepunt te sturen, was het in het eerste nummer meteen raak. Trompettist Curtis Taylor kon er niet bij zijn, dus kwamen alle blaaspartijen (gelukkig) voor rekening van Carter. James Carter speelde op fluit, sopraansaxofoon, tenorsaxofoon en basklarinet. Hij deed waar hij zo goed in is: een virtuoze wervelwind met zijn bekende stotende, stuiterende spel, waarbij hij bij elke uithaal achterover helt met zijn lijf. Gestoken in een lang colbert blies hij menige flageolet, soms grommend en met zijn tong meeklakkend. Het zwaartepunt ligt bij James Carter niet in diepzinnige composities, maar in een krachtige podiumuitstraling en razend strak swingen. De interactie op het podium was een feest om te zien en maar zelden was een publiek zo opgezweept en riep het zoveel aanmoedigen naar de band. Pianist Gerard Gibbs schreeuwde na een geslaagde passage in zijn solo: 'Oh my goodness!' Drummer Leonard King gaf een sterk verhalende solo met zijn harde viltstokken. Ralph Armstrong was de sterke motor achter de ritmemachine. Hij gebruikte de snaren van de bas als trefzekere paukenslagen. Twee van zijn solo's speelde hij heel traditioneel met de strijkstok. Wat een geweldig geluid! Na diverse stukken van de cd 'Present Tense' kwam de 'A-Train' voorbij – door Carter omlijst met uitbundige misthoornklanken. Toen als laatste een puur rock 'n roll-nummer werd ingezet was het feest compleet. Er werd één geweldige set van wel 2,5 uur gespeeld. Wat een energie! (Peter J. Korten; foto James Carter: Joke Schot)

JAZZ ORCHESTRA OF THE CONCERTGEBOUW

Bezetting: Jelle Schouten, Wim Both, Rini Swinkels, Ruud Breuls, Jan van Duikeren (tp) Ron Olischlager, Jeroen Rol, Louk Boudensteijn (tb), Martien den Kam (btb), Marco Kegel, Jorg Kaaij (as), Simon Rigter, Sjoerd Dijkhuizen (ts), Juan Martinez (bs), Jesse van Ruller (gt), Peter Beets (p), Frans van Geest (b), Roy Dackus (dr) en Henk Meutgeert (dir).

Datum en plaats: 5 oktober 2008, Hothouse Redbad, Leeuwarden.

PERFECT ORKEST MET MOOIE MUZIEK

Met een kleine tournee door Japan in het vooruitzicht, draaide het Concertgebouw Jazz Orkest, zoals leider Henk Meutgeert gemakshalve de naam verhaspelde, nog even warm in Nederland. Bij Hothouse Redbad in Leeuwarden gaf het Jazz Orchestra of the Concertgebouw de aftrap van het nieuwe jazzseizoen. Met een dergelijk orkest zit je dan gebeiteld. Modern, perfect op elkaar ingespeeld en met een gouden geluid. De viermans ritmesectie weet precies wat er wordt gevraagd. Pianist Peter Beets, gitarist Jesse van Ruller en bassist Frans van Geest kennen de stukken als hun eigen broekzak en de invallende slagwerker Roy Dackus maakte zich er met hier en daar een wenk en een aanwijzing ook uitstekend vanaf.

De gespeelde stukken waren afkomstig van de twee laatste cd's van het orkest: 'Riffs 'n Rhythms' en 'Silk Rush'. Afwisselend kwamen er composities langs van Jesse van Ruller - die tijdens het concert uitgebreid de gelegenheid kreeg om te laten horen wat hij op een gitaar allemaal kan: heel veel mooie dingen - en composities of arrangementen van dirigent Henk Meutgeert. Het openingsnummer 'Riffs & Rhythms' zette het publiek meteen op koers. Up-tempo, met een uitzinnig swingend solerende trompettist Ruud Breuls en een pianist die een stukje stride ten beste gaf. In een arrangement van Henk Meutgeert konden we kennismaken met 'Slow Walk', een compositie van Jan van Duikeren, die zelf op bugel de lead in de melodie speelde en voluit mocht soleren.

Na de pauze mocht Jorg Kaaij hetzelfde doen op sopraansax in zijn 'Nacho's Nerve', de verbeelding van een opgefokte kelner op Majorca. Dat deed hij virtuoos. Meutgeerts arrangement van 'The Holy Land', een compositie van Cedar Walton, werd heel soulful gespeeld, met trombonist Jeroen Rol en opnieuw Peter Beets aan de vleugel, in stormende solo's. Met veel persoonlijkheid blies Sjoerd Dijkhuizen een dijk van een feature in 'Round Midnight'. In de begeleiding door het orkest was veel uit het arrangement van de Miles Davis-versie van dit stuk opgenomen.

Als toegift werd de 'Hothouse Redbad Jazzparty' gespeeld. Dat zal in elke concerthal een andere, passende naam hebben, maar dat mocht de pret niet drukken. Nagenoeg alle solisten in het orkest mochten even naar voren komen om hun kunnen te laten horen. Zo kon het publiek met een zachte landing weer terugkomen uit hoger sferen. (Hessel Fluitman)

JAZZFLITS

CONCERTVERSLAGEN VERVOLG

EUROPEAN STRING CONNECTION

Bezetting: Michael Gustorff (viool), Joost Zoeteman (gt) en Nick McGuire (b).

Datum en plaats: 4 oktober 2008, De Oude Wijnhoeve, Oudeschoot (bij Heerenveen).

EEN EXCELLENTE AFDRONK

Terwijl buiten de herfst haar eerste onstuimigheid liet merken, speelde binnen in de sfeervolle Oude Wijnhoeve in het dorp Oudeschoot bij Heerenveen het trio European String Connection. Om verschillende redenen een 'europeaan' trio, met de uit Duitsland afkomstige jazzviolist Michael Gustorff, de Engelse contrabassist Nick McGuire en de Nederlander Joost Zoeteman op semi-akoestische jazzgitaar. Maar ook vanwege hun repertoire dat Europese wortels kent zoals de muziek van Django Reinhardt en werk uit het arsenaal van de Hot Club de France.

In drie sets kreeg het publiek een bijzonder aansprekend portfolio van dit trio voorgeschoteld, met eigen werk en composities van anderen. Qua karakter kent hun spel zowel de intimiteit van jazz als kamermuziek, als bij tijd en wijle de expressiviteit van een gipsy-band. Bebop getinte nummers, gipsyjazz en creatief gespeelde jazzstandards vormden het programma. Ook de verdeling van de 'rollen' is opmerkelijk. Beurtelings worden soli en begeleiding door de drie spelers voor hun rekening genomen. Er is geen sprake van typische gitaar- of violsoli met bas als begeleiding, maar van een zorgvuldig evenwicht waarbij alle drie spelers van rol wisselen. Dat kan alleen als de communicatie goed is. De interactie tussen de musici was dan ook treffend zichtbaar, evenals het spelplezier. Met een schitterende vertolking van Bill Evans 'Nuages', met de getalenteerde Joost Zoeteman op gitaar in een hoofdrol, werd de avond besloten. Hoe intenser de afdronk, des te beter de wijn. Net als met goede muziek van dit trio die uren later nog in je hoofd klinkt. En bij eigenaren Ferencz en Valérie die hun gasten niet alleen uitstekende wijnen laten proeven maar ook excellente jazz, zoals die van het European String Connection trio, een warm hart toedragen, is het goed toeven in de Oude Wijnhoeve! (Frank Huser)

ingezonden mededeling

JAZZ INTERNATIONAL RDAM

Concerttips van Peter J. Kortens

Uit het aanbod van Rotterdamse jazz in november hier een selectie:

Vrijdag 7 november

Esra Dalfidan en Tineke Postma, een zangeres en een saxofoniste. Ik zag een voorproefje tijdens de Jazz Impuls showcase en deze twee dames kunnen het muzikaal gezien erg goed met elkaar vinden. Naar Rotterdam nemen ze ook een vier man sterke band mee. De twee muzikale karakters treffen elkaar in De Doelen.

Vrijdag 7 november

Henry Threadgill – Zooid

Componist, multi-instrumentalist en bandleider Henry Threadgill is een zich steeds ontwikkelende avant-garde componist. Met Zooid wil Threadgill het publiek laten luisteren naar vernieuwende muziek, die op een of andere manier toch niet radicaal klinkt. Ik ben heel benieuwd... Lantaren/Venster.

Vrijdag 14 november

Gitarist **Bill Frisell** presenteert filmmuziek bij films van Buster Keaton, Bill Morrison & Jim Woodring. Met zijn trio speelt hij originele filmmuziek bij de vertoning van een fantastische compilatie van korte zwijgende films; Buster Keatons 'High Sign and One Week', een selectie van de animaties van cartoonist Jim Woodring en Bill Morrisons remake van 'The Mesmerist' (1926). De band: Tony Scherr (bas), Kenny Wollesen (drums), samen specialisten op het gebied van visuals en sound. Lantaren/Venster.

Vrijdag 21 november

Het duo **Bert van den Brink / Hein Van de Geyn**. Dit duo op piano en bas is zo sterk op elkaar ingespeeld dat het alleen maar steeds beter wordt. Een intiem concert in De Doelen.

(VERVOLG NIEUWS VAN PAGINA 1)

THELONIOUS MONK COMPETITION

Altsaxofonist Jon Irabagon is lid van de post-bop formatie Mostly Other People Do the Killing. Als leider heeft de New Yorker een album onder de titel 'Outright!' op zijn naam staan. Irabagon krijgt een studiebeurs van 20.000 dollar en een platencontract bij Concord. De Thelonious Monk Competition is zo prestigieus omdat de winnaars regelmatig uitgroeien tot internationale bekendheden en vanwege de grote namen in de jury. Dit jaar mochten de finalisten hun kunnen tonen aan hun 'collega's' Wayne Shorter, Jimmy Heath, Greg Osby, Jane Ira Bloom en David Sanchez. Ieder jaar staat in de Thelonious Monk International Jazz Competition een ander instrument centraal. Eens in de zoveel tijd staat de wedstrijd open voor vocalisten. Gitarist Jesse van Ruller won de wedstrijd in 1995 en twee jaar geleden werd de in Utrecht wonende Amerikaanse pianist Gerald Clayton tweede. De wedstrijd wordt georganiseerd door het Thelonious Monk Institute of Jazz; dit jaar voor de 21ste keer.

THE JAZZ CONNECTION

Door Lex Lammen

JAZZ OP POSTZEGELS

Er was een tijd toen heel wat schooljongens (het waren hoofdzakelijk jongens, geloof ik) postzegels verzamelden. Bij beginners verliep dat doorgaans ongeordend. Alles, afgeweekt of niet, ging in een doos. Later kwam er dan enig systeem in: Nederland, Engeland of Frankrijk 'en Koloniën' werden vaak verzameld, ofwel werden de zegels gerangschikt naar de afgebeelde onderwerpen: 'Beroemde Mannen', 'Vliegtuigen', 'Schepen', 'Vogels', 'Vissen', het kon niet op. Gevorderden onderscheidden zich van de beginners, die hun bezit nog in schriften of albums plakten en hun zegels daarmee beschadigden, door het gebruik van insteekalbums, pincetten, loepen, tandingmeters en catalogi. Voor de volwassenen waren er winkels, markten en beurzen; de schooljongen moest het van familie en vrienden hebben.

Met wisselend enthousiasme deed ik daar aan mee, tot op het moment dat mijn postzegels te gelde gemaakt werden om een slagwerk te kunnen kopen. De opbrengst bleek bij lange na niet voldoende voor het begeerde Westend-slagwerk uit Den Haag, maar heeft daar wel aan bijgedragen. A propos, onlangs verscheen er een prachtig boekje over de vermaarde Westend-slagwerken van de Gebr. De Hooge (te bestellen bij Rob van der Werf info@westenddrums.nl). Het verzamelen van postzegels schoot er zodoende, wat mij betrof, bij in. Maar iets van interesse voor de postzegel is toch altijd bewaard gebleven en nog steeds raad ik ieder kind, inclusief de ouders, van harte aan er mee te beginnen. Oog voor details, een besef van noodzakelijke ordening, grafische belangstelling en aandacht voor de meest uiteenlopende onderwerpen worden er door ontwikkeld. Denk bij al dit moois alleen nooit aan de 'waarde' van de verzameling. Hobby's kosten nu eenmaal geld, niet-waar?

Een aantal jaren geleden is het verzamelen van postzegels - officieel: de filatelie - onderuit gegaan, toen hebzuchtige lieden de plaats innamen van de oprechte verzamelaars. Hele oplagen in grote vellen kochten zij op in de postkantoren, in de veronderstelling goud in handen te hebben. Het duurde niet lang of ook deze zaak ging op de fles - net als de tulpenbollenmanie uit de 'vaderlandsche geschiedenis'-canon of het beursgedoe van de afgelopen weken. In de plaats van liefhebberij en nieuwsgierigheid had het beleggersinstinct zich voor even meester gemaakt van de zegeltjes - net lang genoeg om een mooie zaterdagmiddagbesteding te ruïneren.

Gelukkig is de filatelie de laatste tijd weer wat aan het opkrabbelen en zijn er sinds enige tijd nieuwe categorieën opgenomen in de reeks postzegelontwerpen: portretten van jazzmuzikanten. Eén van de eersten, die afgebeeld werden was Duke Ellington. Hij staat op een Amerikaanse zegel van 22 dollarcent (zie afbeelding hieronder). Die werd zelfs zo populair dat van deze postzegel een speldje is gemaakt. Trombonist Al Grey droeg het op zijn hoed, bij wijze van eerbetoon aan 'The Duke'.

Maar er dreigt opnieuw gevaar, want via het internet kun je al weer hele velletjes bestellen, deze keer met jazzgroten als Charlie Parker, Jelly Roll Morton of Coleman Hawkins en er bestaat ook een serie bigbandleiders met Count Basie of Benny Goodman.

De postzegels van Louis Jordan (links) en Duke Ellington.

U moet natuurlijk zelf weten wat u doet, maar in plaats van de hele buit in één keer binnen te harken, is het toch veel aardiger om zo af en toe eens per post een bericht te ontvangen van iemand die je voorkeuren kent en die daarom uit Canada de 50 cent-zegel met Oscar Peterson aan je stuurt of - zoals mij onlangs overkwam - een brief met Louis Jordan er op geplakt (zie afbeeldingen). Toen ik zag dat er allerlei affiches om Jordan heen hingen, werd de nieuwsgierige verzamelaar weer wakker en moest ik zelfs een vergrootglas gebruiken om te kunnen lezen wat daar in miniatuur op stond afgedrukt: 'KING OF THE BOBBY SOX BRIGADE' en 'in A JIVE an' JAM PACKED Musical' op de blauwe borden en Hear him sing 'HONEY CHILE', 'BUZZ ME', 'FRIM' en 'CALDONIA' in het zwart. Maar bij nader inzien ben ik van 'FRIM' toch niet helemaal zeker.

Lex Lammen is presentator/samensteller van de programma's 'Het Grote Geluid' en 'The Jazz Connection'. Zondag op Radio 6 en de klok rond op de pc via 'uitzending gemist' van de ConcertZender [Klik hier: http://www.concertzender.nl/rod.php?theme=5](http://www.concertzender.nl/rod.php?theme=5).

GELEZEN IN **The Cincinnati Enquirer**:

"I remember when the cover of Time magazine, about 20 years ago, read "Jazz Is Dead." Jazz certainly isn't endangered where I've been, and I've travelled all over the world playing this music for over 25 years. We built Frederick P. Rose Hall, a performance space dedicated to jazz, in the heart of New York City. And we've kept the doors open. On any given night, walk into Dizzy's Club Coca-Cola and it'll be swinging. We're constantly playing shows, going on tour, sending other bands on tour through our American Music Abroad program. Jazz is not endangered from what I've seen."

Trompettist Wynton Marsalis, oktober 2008.

ACHTERGROND

POPPODIA WILLEN BEST MEER JAZZ PROGRAMMEREN

Nederlandse poppodia willen best meer jazz programmeren, maar dan moet er wel iets veranderen. Zolang jazz te duur en te vrijblijvend is, weinig mogelijkheden tot promotie biedt en een kleine doelgroep houdt, hebben de programmeurs twijfels.

Dat blijkt uit het onderzoek 'Jazz op poppodia: een positief geluid', dat het Muziek Centrum Nederland (MCN) in oktober publiceerde. Het aantal jazzmuzikanten groeit, maar het aantal jazzpodia niet. Dat was de reden voor het MCN om eens te onderzoeken of de talrijke Nederlandse poppodia soelaas kunnen bieden. Onderzoeker Sophie Blussé sprak onder meer met vijftien programmeurs van poppodia. Een deel van die podia neemt al wel eens jazz in het programma op. Jazz is in dit verband overigens een breed begrip. Met name vocale en dansbare jazzcrossovers gedijen goed op de poppodia en vinden daar hun doelgroep. Voorbeelden hiervan zijn Wouter Hamel, Room Eleven, New Cool Collective, de avonden van Wicked Jazz Sounds en DJ Maestro/Blue Note Trip. Naarmate het aanbod meer naar 'pure' jazz neigt en zich richt op het traditionele jazzpubliek, laat jazz zich 'van zijn lastige kant' zien. Niettemin wordt in het onderzoeksrapport geconstateerd 'dat jazz een brede markt kan dienen, live op zijn best is, juist nu erg hip is en een aantal succesvolle ambassadeurs in het popcircuit heeft rondlopen'.

Om daadwerkelijk meer jazz op de poppodia te krijgen, moet er wel wat verbeteren. De gages moeten omlaag. Jazzmusici zijn gewend aan de BIM-norm, maar bij poppodia hangen de gages ook af van het aantal betalende bezoekers. Verder missen popprogrammeurs bij jazzmusici visie en creatief ondernemerschap. Het ontbreekt aan marketing en men denkt te veel aan de korte termijn, zodat geen publiek wordt opgebouwd. Dat laatste komt ook omdat jazzgroepen veelal een ad-hoc karakter hebben. Er is geen 'band commitment'. Ook heeft 'pure' jazz een ouder publiek en trekt het weinig nieuwe jonge liefhebbers. Die zijn wel nodig voor een succesvolle introductie op de poppodia.

Teneinde de mogelijkheden van jazz op poppodia te vergroten is volgens de programmeurs collectieve promotie van groot belang. Ze zien wel wat in een tour met verschillende formaties in een 'package deal'. Ook zouden ze zelf creatief kunnen programmeren in 'double bill'-programma's, menen ze. Mogelijk kunnen muziekscholen en productiehuisen nog een steentje bijdragen aan de bekendheid van jazz bij een jong publiek, zo opperen de programmeurs. Of alle inspanningen vruchten zullen afwerpen, is de vraag. Uiteindelijk is toch een jazzact met pop-elementen het gemakkelijkst aan het poppubliek uit te serveren, zo concluderen ze. Veelal in de combinatie van DJ's met musici.

(Hans van Eeden)

WWW.JAZZFLITS.NL

CONCERTTIPS

Jaap Lüdeke

DE GRAAFF/CHRISTLIEB PLUS...

Pianist/docent Rein de Graaff heeft weer een tournee in elkaar getimmerd, waarin zijn trio met bassist Marius Beets en drummer Eric Ineke nu dienst doet ter ondersteuning van de Amerikaanse gasttenorist Pete Christlieb (1945). Om de zaak met zekerheid van de grond te krijgen zijn ook enkele Nederlandse tenoristen uitgenodigd. De tournee begon op 30 oktober en ziet er voor de komende week als volgt uit. Woensdag 5 november: Christlieb plus de Millennium Big Band in Bouwkunde (Deventer). Donderdag 6 november: Christlieb/Ferdinand Povel plus trio Bimhuis Amsterdam. Vrijdag 7 november: Christlieb plus trio in de Tobbe te Voorburg. Zaterdag 8 november: Vredenburg/ Leeuwenburg Utrecht, Christlieb en trio plus: Sjoerd Dijkhuizen en Jesse van Ruller. En ten slotte zondag 9 november (middag): Pete Christlieb en het Rein de Graaff Trio in Koetshuis De Burcht te Leiden.

PIERRE COURBOIS EN ZIJN VIJFKWARTS SEXTET

De tournee van drummer Pierre Courbois, winnaar van de VPRO/Boy Edgar Prijs 2008, is in volle gang. Zaterdag 8 november speelt zijn Vijfkwarts Sextet in Groningen – Cultureel Studentencentrum USVA (Munnekeholm 10) en zaterdag 15 november in het CK Theater in de Jesuitenstraat 4 te Roermond. Het sextet bestaat uit trompettist Toon de Gouw, saxofonist Jasper Blom, trombonist Ilja Reijngoud, pianist Willem Kühne, bassist Niko Langenhuis en de leider uiteraard op slagwerk, en dan ook uitsluitend in de boven aangegeven maatsoort. Voor het concert in Porgy en Bess in Terneuzen (zondag 23 november 16.00 uur) vervangt Jan Menu (op bariton) Reijngoud. Op dinsdag 11 november speelt Pierre in het herboren Waterland Trio van pianist/componist Loek Dikker en ook met saxofonist Leo van Oostrom. Dat gebeurt in de Heerlense Jazz on the Roof (Glaspaleis, Bongerd 18). Meer speeldata zijn te vinden op <http://www.vproboyedgarprijs.nl>.

TENORIST MARC MOMMAAS KOMT WEER

De Nederlandse tenorsaxofonist/componist Marc Mommaas (1969), die al bijna tien jaar in New York City en omstreken met jazz spelen de kost verdient, is sporadisch in ons land te beluisteren. Dus, als hij dan eindelijk weer op Europese tournee is en ook Nederland bezoekt moet dat eigenlijk met veel bombarie worden aangekondigd. De waardering voor zijn uitzonderlijke talent in New York, bij pers en publiek, is groot. Zo groot, dat hij inmiddels in het bezit is van een contract bij het New Yorkse Sunnyside Records. Deze tournee maakt hij met de Deense min of meer vaste pianist Nicolaj Hess. De data zijn: donderdag 6 november (21.00 uur) – Mahogany Hall in Edam, gelegen aan de Zeevangszeedijk 7 A); zaterdag 8 november – een Brunchconcert (11.30 uur) in Het Rijk van de Keizer (Joris van den Berghweg 101), in Amsterdam/Geuzenveld. Ook die zaterdag treedt het duo op in Artishock, in de Steenhofstraat 46 te Soest, aanvang 21.00 uur. Cd's van Mommaas verschijnen ook op SteepleChase Records, maar dan op naam van pianist Bill Gerhardt.

NIEUWSflitsen

Marnix Busstra lanceert eigen platenlabel

Gitarist Marnix Busstra zal op 26 november in het Bimhuis te Amsterdam zijn eigen label Buzz Music Records lanceren. De eerste release is een cd van zijn eigen trio, met Eric van de Westen (b) en Pieter Bast (dr), en als gast de Amerikaanse vibrafonist Mike Manieri. De plaat heet 'Twelve Pieces'. Ter promotie van dit album toert Busstra vanaf november met Mike Manieri door Nederland.

Klatwerk3 (Foto: Klatwerk3)

Klatwerk3 presenteert debuutalbum

Het jazztrio Klatwerk3 presenteert op 7 november in Groningen hun titelloze debuutalbum. Het album bevat eigentijdse composities van Klatwerk3-pianist Boelo Klat. Hij liet zich inspireren door gedichten van de Groningers Jan Glas en Jan Siebo Uffen en omschrijft zijn muziek daarom als 'Groninger jazz'. Klatwerk3 bestaat verder uit bassist Rico de Jeer en drummer Ancel Klooster.

Meer Jazz Festival verkast naar raadhuis H'meer

Een aantal podia van het Hoofddorpse Meer Jazz Festival verkast in 2009 eenmalig naar het raadhuis van de gemeente Haarlemmermeer. Door een verbouwing is theater De Meerse, de vaste locatie, volgend jaar niet beschikbaar. Het vijftiende Meer Jazz Festival is van 15 tot en met 17 mei 2009.

Herbie Hancock krijgt Concertgebouw Jazz Award

Pianist/componist Herbie Hancock heeft 22 oktober de Concertgebouw Jazz Award 2008 gekregen. Hij ontving de prijs voor aanvang van het concert dat hij die dag met zijn Quintet in de Amsterdamse concertzaal gaf. Hancock krijgt de Award onder meer voor zijn 'vernieuwende invloed op de jazzmuziek'.

David Kweksilber Big Band annuleert optredens

Twee concerten van de David Kweksilber Band in het Bimhuis zijn geannuleerd wegens geldgebrek. De band zou op 27 oktober en 24 november in Amsterdam optreden. De bigband komt in 2009 terug, zo verzekert leider Kweksilber in het annuleringsbericht: "Het grote enthousiasme is er en blijft er, de nieuwe composities komen binnen en zullen blijven komen."

FESTIVALS

AJAZZ

Diverse locaties, Assen

7, 8 november

(<http://www.ajazz.nl>)

Met onder anderen: Gare du Nord, Giovanca, Tadpole, Want2Swing Bigband en DJ Graham B.

Tijdens het Ajazz-festival is er veel aandacht en ruimte voor jonge talenten. Ze zijn te horen in onder meer de AJazz jongtalentenband en diverse conservatoriumbands. Ook professionele jazzbands staan op het programma. De entree van het festival is gratis.

MOTIVES FESTIVAL GENK

Casino Modern, Genk

14, 15, 16 november

(<http://www.motivesfestival.com>)

Met onder anderen: Roman Korolik Group, Neil Cowley Trio, Jack DeJohnette, Eric Thielemans Orchestra, Arve Henriksen, Manu Katché, Philip Catherine, John Scofield en het Peer Baierlein Quartet.

Het programma van de vijfde editie van het internationale Motives Festival Genk bevat traditie en vernieuwing, avontuur en experiment, jong talent en (inter)nationale topmuzici. Het balanceert op het grensvlak van de jazz en eigentijdse muziek. Nieuw is het Eujazz-podium. Daarop zijn zaterdag jamsessions te horen van lokaal talent en studenten jazz, en zondag jazz uit de Euregio Maas-Rijn.

GRENZENLOOS FESTIVAL

LAKtheater, Museum Volkenkunde, Leiden

14, 15, 16 november

(www.grenzenloosfestival.nl)

Met onder anderen: Flat Earth Society, Rudresh Mahantappa's Codebook (et Vijay Iyer), Flamix!, Amstel Quartet, Greetje Bijma, Jan Kuiper en Sean Bergin.

Vrijdagavond 14 november opent Walter van de Leur, hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam, de vijfde editie van het tweejaarlijkse Grenzenloos Festival. Hij neemt de eerste avond ook de presentatie voor zijn rekening. Op zaterdag 15 november presenteert Leidenaar Fons Delemarre het programma.

STRANGER THAN PARANOIA

Paradox en 013, Tilburg

24 tot en met 30 december 2008

Met onder anderen: Greetje Kauffeld Trio, Misha Mengelberg/Peter Beets, Courtney Pine, the Dorf, Tribe, Monica Akihary/Niels Brouwer, Alexander von Schlippenbach/Aki Takase, The Shining, CRAM, Nueva Manteca en Claudio Puntin/Steffen Schorn.

De zestiende editie van Stranger than Paranoia biedt in totaal zestien groepen. Saxofonist Leo Janssen heeft een carte blanche gekregen, die hij invult met de gitaristen Eef Albers/Peter Tiehuis en percussionist Mamour Seck. Verder presenteert festivalorganisator/saxofonist Paul van Kemenade zijn nieuwe cd 'Two Horns and a Bass', met onder anderen pianist Harmen Fraanje en trompettist Eric Vloeimans en met zijn Quintet. In de afgelopen vijftien jaar is Stranger than Paranoia uitgegroeid tot een (kleinschalig) evenement met een landelijke en internationale uitstraling. "De verrassing staat voorop met een prikkelende en vaak gewaagde programmering", aldus Paul van Kemenade.

LAATSTE NIEUWS

GEEN BEELD VAN JOE ZAWINUL IN STADSPARK VAN WENEN

De vorig jaar september overleden Oostenrijkse toetsenist Joe Zawinul krijgt geen standbeeld in het Stadspark van Wenen. Dat meldt de website van het Duitse blad Jazthing. In de gemeenteraad van oktober verwierp de sociaal-democratische SPÖ het voorstel. De partij stelt voor om Zawinul met een plaquette in het Klopsteinpark te herdenken.

Het voorstel kwam van de Österreichischen Volkspartei. "Der aus Erdberg stammende Joe Zawinul zählt zu den weltweit bedeutenden Jazzmusikern", zo vindt men daar. De partij is ontstemd door de blokkade van de SPÖ: "Während für Che Guevara in ein Denkmal investiert wurde, ist der SPÖ Zawinul offenbar nur eine Gedenktafel wert."

CALEFAX EN TONY OVERWATER TRIO NAAR CHINA

Far East Revisited, het internationale initiatief van het Calefax Rietkwintet en het Tony Overwater Trio, is 28 oktober naar China vertrokken. Daar zullen de musici voor concerten en workshops diverse steden aandoen, waaronder Shanghai, Zhenjiang en Guangzhou.

Speciaal voor deze reis schreef de jonge Chinese componist Wang Jue een nieuwe compositie. Ook de Nederlandse componist Michiel Braam schreef nieuw werk, geïnspireerd op de Chinese stad Oeroemtsj. Het project is gebaseerd op de 'Far East Suite' van Duke Ellington, die voortkwam uit een reis door het Midden- en Verre Oosten. In het project wordt niet alleen de 'Far East Suite' uitgevoerd, maar ook contact gelegd met musici, componisten en publiek uit die regio, waardoor weer materiaal ontstaat voor een nieuw te vormen suite. In maart 2009 volgt een rondreis door India en het Midden Oosten. (<http://www.fareastrevisited.com>)

COLOFON

JAZZFLITS is een onafhankelijk jazzblad voor Nederland en Vlaanderen en verschijnt twintig keer per jaar. **Uitgever/hoofdredeur:** Hans van Eeden (redactie@jazzflits.nl).

Eindredactie: Lo Reizevoort en Sandra Sanders. **Vaste medewerkers:** Paul Blair (New York), Hessel Fluitman, Frank Huser, Peter J. Korten, Lex Lammen, Herman te Loo, Jaap Lüdeke, Jan J. Mulder, Lo Reizevoort, Ab Schaap en Darius Timmer. **Fotografie:** Tom Beetz en Joke Schot.

Bijdragen: **JAZZFLITS** behoudt zich het recht voor om bijdragen aan te passen of te weigeren. Het inzenden van tekst of beeld voor publicatie impliceert instemming met plaatsing zonder vergoeding.

Rechten: Het is niet toegestaan zonder toestemming tekst of beeld uit **JAZZFLITS** over te nemen. Alle rechten daarvan behoren de makers toe. **Nieuwsdienst:** De nieuwsredactie van **JAZZFLITS** levert nieuwsberichten aan de bladen Jazzmozaïek en Jazz Bulletin. **Abonnementen:** Een abonnement op **JAZZFLITS** is gratis. Meld u aan op www.jazzflits.nl. **JAZZFLITS-website:** Henk de Boer. Het **JAZZFLITS**-logo is ontworpen door Remco van Lis. **Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.**

DE VIJF BESTE BOEKEN OVER JAZZ

Volgens John Edward Hasse

JAZZ

Bob Blumenthal
Collins, 2007

"Blumenthal has produced the single best compact introduction to jazz currently available. And he did it in fewer than 200 pages of engaging, clearly written prose, accompanied by handsome illustrations and a short but useful glossary."

MISTER JELLY ROLL

Alan Lomax
Duell, Sloan & Pearce, 1950

"At the invitation of folklorist Alan Lomax in 1938, Jelly Roll Morton recorded reminiscences, anecdotes, boasts and songs in what amounts to a performed autobiography. In 1950, Lomax converted the recordings into this book. Even better than reading, is listening to the original recordings; one of the great sound documents of American culture."

AMERICAN MUSICIANS II

Whitney Balliett
Oxford, 1996

"For more than 40 years, Whitney Balliett was the jazz critic of the New Yorker magazine. 'American Musicians II' includes all of Balliett's New Yorker profiles of jazz musicians, from pioneers Sidney Bechet and Fats Waller to modernists Charles Mingus and Ornette Coleman. Balliett makes you feel that you are at his side, listening to great musicians speak, viewing them not only as gifted artists but also as entirely human; his word portrait of clarinetist Pee Wee Russell is titled 'Even His Feet Look Sad.'"

THE SWING ERA

Gunther Schuller
Oxford, 1989

"Before Schuller, much writing about jazz had been biographical, anecdotal or impressionistic; Schuller took a more disciplined approach. He listened to 30,000 recordings to analyze and astutely assess the music itself. 'The Swing Era' might be uneven as a history of the music, but it shines as a highly opinionated and erudite survey from a brilliant mind with a golden ear and a precise pen."

READING JAZZ

Robert Gottlieb (redactie)
Pantheon, 1996

"Robert Gottlieb, former editor of The New Yorker, has judiciously selected and excerpted 106 examples of the most memorable English-language writing on jazz, culled from books and magazines between 1919 and the 1990s. In 'Reading Jazz' we also encounter the work of gifted writers, including Ralph Ellison, Martin Williams, Nat Hentoff, Gary Giddins and Dan Morgenstern. Their essays and criticism further strengthen this cornerstone collection."

John Edward Hasse is curator bij het Smithsonian's National Museum of American History en auteur van 'Beyond Category: The Life and Genius of Duke Ellington'.

Bron: Wall Street Journal, 27 september 2008